Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Najer Folksblat

פרייז 20 גראשען

היינט 8 זייטען

נייער פאלקסבלאט

אומפארטייאישע פאליטיש - געזעלשאפטליכע טאג - צייטונג

Nr. 116 (1110) | Łódź, Czwartek 19 Maja 1927 | פינפטער יאהרגאנג | לאדז, דאנערשטאג יז אייר תרפ"ז. | Nr. 116 1110

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 24-71. | Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, Tel. 24,71.

פראנקרייך - ענגלאנד געגען רוסלאנד.

פאריז, 18 (אטא) „הומאניטע", דער ארגאן פון די פראנצויזישע קאמוניסטען, האט פערעפענטליכט א לייט-ארטיקעל, אין וועלכען ס'ווערט אויסגעדריקט די איבערצייגונג, אז דער וויזיט פון דעם פרעזידענט דומערג אין לאנדאן איז א ווענד-פונקט אין דער אקציע פון די בורזשואזע מלוכות געגען דעם פראלעטארישען רוסלאנד.

לויט דער מיינונג פון „הומאניטע", וועט אין לאנדאן אונטערגעשריבען ווערען א פראנצויזיש-ענגלישער אפמאך, וועלכער וועט זיין געווענדעט געגען רוסלאנד.

לאנדאן, 18. (פס"צ). די פייערליכקייטען לכבוד דעם פרעזידענט פון פראנקרייך, דומערג האבען היינט דערגרייכט דעם קולמינאציאנס-פונקט. אין דעם באנקעט, וואס איז פאר איהם געמאכט געווארן האבען אנטייל גענומען העכער 2000 פערזאן מיט דער קעניגליכער משפחה בראש.

גלייכצייטיג ווערען געפיהרט פאליטישע געשפרעכען, אין וועלכע עס נעהמען אנטייל טשעמבערלען און בריאן

בעשלוסען פון אקציאנס-קאמיטעט וועגען דער ארבייט אין א"י.

לאנדאן, 18 (יט"א טעלעגראפיש) דער ציוניסטישער אקציאנס-קאמיטעט האט אנגענומען פאלגענדע רעזאלוציעס וועגען דער ארבייט אין ארץ ישראל:

1) די הלואה פון 140 טויזענד פונט אויסנוצען אין פאלג. אופן: 25 טויזענד פונט אויף צו דעקען די לויפענדע חובות, 25 טויז. פונט אויף ארבייטען אין די קאלאניעס און 90 טויז. פונט אויף עפענטליכע ארבייטען, 2) צוטרעטען צו ארגאניזירען א רייהע עפענטליכע ארבייטען, פערגרעסערן די ארבייטען אין די קאלאניעס, אננעהמען מיטלען אויף צו לינדערן דעם קריזיס. 3) שאפען אן אינדוסטריע-באנק מיט א פאנד פון 25 טויז. פונט. 4) אויפפאדערן דעם קרן-קימת צו ערווערבען אלע פרייע ערד שטחים אין די פארשטעדט פון די שטעט און אויסנוצען זיי פאר קאלאניזאציע צוועקען. 5) ווענדען זיך צו דער א"י-רעגירונג וועגען שטעלן אבליגאטארישע ארבייטס-פער-מיטלונגס-ביוראס מיט א גלייכער צאהל פארטרעטער פון די ארבייטער און אונטערנעהמער. 6) אינטערווענירען ביי דער רעגירונג וועגען פערברייטערן די עפענטליכע ארבייטען. 7) שאפען א קאמיסיע פון 5 פערזאן אויסצופארשען די מעגליכקייט צו פערגרעסערן די ארבייטס-מעגליכקייטען אין די קאלאניעס.

דער פלאן פון א גרויסער הלואה אויף ווירטשאפט-צוועקן איז איבערגעשיקט געווארן אין ווירטשאפטס- און פינאנץ-ראט.

לויט'ן פארשלאג פון ד"ר שפרינצייג איז בעשלאסען געווארן צו פערקלענערן די צאהל שקלים-צאהלער, וואס האבען דאס רעכט צו שיקען איין דעלעגאט אויפ'ן קאנגרעס, פון 4000 אויף 3000.

געגען פראיעקט פון פערוואנדלען דאס חיפה'ער טעכניקום אין א הויך-שול האט זיך ארויסגעזאגט ד"ר חיימאן, האלטענדיג, אז א"י נויטיגט זיך נאך נישט אין אזא שול.

ס'איז בעשלאסען געווארן ארויסצוגעבען 600 פונט אלס סובסידיע פאר דער „הצפירה".

שלום אש און פרץ הירשביין אין ארץ-ישראל.

בעגייסטערטע אויפנאהמע פאר די שריפטשטעלער.

ירושלים (י.ט.א.) מיט פיל ליבע און גרויס כבוד האט מען אין ארץ-ישראל אויפגענומען די שריפטשטעלער שלום אש און פרץ הירשביין, וואס וויילען איצט אין לאנד. זייער ערשטער ארויסטריט איז פארגעקומען אויף א גרויסען ערשטען מאי-מיטינג אין תל-אביב. ספעציעלע קבלת פנים לכבוד די געסט זענען איינגעארדענט געווארן דורך פראפ. פיק אין נאמען פון ציוניסטישען עקזעקוטיוו אין ירושלים און דורך דער העברעאישער שריפטשטעלער-ארגאניזאציע אין תל-אביב. חוץ דעם האט שלום אש בעקומען א ספעציעלען קבלת-פנים פון דער ארגאניזאציע פון פוילישע יודען אין ארץ-ישראל.

בעזונדער'ס שעהן און גייסטרייך איז געווען דער באנקעט פון דער שריפטשטעלער-ארגאניזאציע, וואו אש און הירשביין זענען אויפגענומען געווארן ווי אלס חברים און פריינד. אלע רעדנער האבען אונטערגעשטראכען, אז קיין געגנערשאפט צו יודיש איז נישטא ביי די העברעאישע שרייבער אין ארץ-ישראל און די העברעאישע און יודישע ליטעראטורען זענען שוועסטער-ליטעראטורען.

הסתדרות „מזרחי", לודז, סילינסקא 44.

ביום א', כ' אייר (22/5) בשעה 10 בערב תערך באולם „נובא אנגלסקא" (פולודניובה 10)

חגיגת יובל נהדרה

ליום מלאת עשרים וחמש שנה לקיום הסתדרותנו.

כל החברים מוזמנים לבוא ולהשתתף בשמחת חגנו זה.

לקבלת כרטיסי כניסה בשביל חברים יש לפנות לל'שכתנו בכל יום משעה 8 בערב.

658 — הועד.

שוינט אייער געלד!

און קויפט

שירמס און שטעקענס

נור אין דער שירם-ווערקשטעל פון

ס. פייגענבוים,

נארוטאוויטש 19 (דושעלנא)

ווייל אזהר קענט דארט קויפען מיט 25% ביליגער ווי אנדערש. בעסטע אויספיהרונג.

בעמ.: ס'ווערט אנגענומען אלע רעפעראטורן ווי אויך איבערציהען

צענטראל-קליינהענדלער-פעראיין

זאחאדניא 5.

דערמיט מעלדען מיר אונזערע מיטגלידער, אז עס איז שוין צו בעקומען דעם בעשטעטיגטען צעניק נ. 7

און דער פריהערדיגער צעניק איז מעהר נישט גילטיג, און כדי אויסצומיידען שטראפען פאר נישט בעזיצען קיין צעניק, פאדערן מיר אויף אונזערע מיטגל. גלייך ארויסצונעהמען דעם נייעם צעניק. די פערוואלטונג

קאפע-רעסטאראן

„בריסטאל"

פעטריקאווער 30, טעל. 25-91

עמפפעהלט

שמאקהאפטע מיטאגען

ווי אויך מילכיגע פרישטיקע און אווענד-ברויטען פון 5 געננג צום פרייז פון 150 זל.

איך עמפפעהל א גרויסען אויסוואהל פון פערשידענע שפייזען א-לא קארט. ביטע מיך צו בעזוכען און זיך צו איבערצייגען!

וויכטיג נייעס!

היינט, דאנערשטאג, דעם 19. מאי, 6 אזייגער פארנאכט ווערט פארקומען די ערעפנונג פון גארטען

קאלאסעאום

16 ציגעל-גאס 16

מיט א סימפאנישען ארקעסטער אונטער ליטונג פון ה' לידוויער

מילכיגע פרישטיקע, מיטאגען און אווענד-ברויטען פון 5 געננג—נור 1.50 זל. דער בופעט איז רייך פערזעהן, ווי אויך ביער פון פאס. :—: אין פאל פון אנ'אונגינסטיג וועטער, ווערען די טישען געדעקט אויף דער וועראנדע. :—: דער גארטען וועט זיין אפען טעגליך פון האלב 7 פריה ביז 12 א זייגער אין אווענד. 976

יעדען אווענד מוזיק-קאנצערט.

מיט אכטונג ה. בערנהיים.

דיבילליגסטע קוועלע

פון פערפומען, זייפען, פודער, געזיכטס-קרעמען, פערשידענע צאהן-פאסטעס פון די בעסטע אויסלענדישע פירמען איז צו בעקומען נור ביי דער קאנקורענץ-פירמע

S.Buchwajc, Łódź

Piotrkowska 22, tel. 31-43.

יודישע שול-ארגאניזאציע אין דער פוילישער רעפובליק, אפטיילונג אין לאדז.

אכטונג, עלטערן!

פערשרייבט אייערע קינדער אין דער 7-קל. יודישער פאלקס-שול אויפ'ן נאמען פון מעדעם (ציגעל-גאס 17) און אין דער 7-קל. יודישער פאלקס-שול אויפ'ן נאמען פון באראכאוו (ציגעל-גאס 26).

ס'ווערען אנגענומען קינדער אין עלטער פון 6 ביז 14 יאהר; די איינשרייבונגען קומען פאר אין די שול-קאנצעלאריעס טעגליך פון 8 ביז 2 מיטאג און פון 8 ביז 10 אין אווענד.

איינשרייבונגען ווערען אנגענומען נאר ביז'ן 30. מאי. ~ פערשפעטיגט נישט!

די קינדער, וואס בעזוכען אונזערע שולען, זענען יוצא דעם שול-צוואנג. 652

דער לאָדזשער שטאָט-ראַט
זאָל אין די נאָהענטסטע טעג פונאַנדערגעלאָזט ווערען.

וואַרשאַ, 18. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) פון גוט-אינ־פאָרמירטע קוועלען דערוויסט מען זיך, אַז די פראַגע וועגען פונאַנדערלאָזען דעם לאָדזשער שטאָט-ראַט איז שוין ענדגילטיג בעשלאָסען געוואָרען.

די טאַקטישע מניעות, וועלכע האָבען ביז-איצט אָפּגעהאַלטען די רעגירונג פון פונאַנדערלאָזען דעם לאָדזשער שטאָט-ראַט צוגלייך מיט די שטאָט-ראַטען פון אַ גאַנצע רייה אַנדערע שטעט, זיינען שוין איצט מעהר נישט אַקטועל.

דער דעקרעט וועגען פונאַנדערלאָזען דעם שטאָט-ראַט איז שוין אויסגע־פּערטיגט און ער זאָל שוין ווערען אונטערגעשריבען און פערעפענטליכט אין די נאָהענטסטע טעג.

דעפּ. ווישליצקי ביים וו.-פרעמיער
וועגען שטייערען, יקרות, זונטאָג-רוה.

וואַרשאַ, 18 (טעלעפאָניש פון אונ־זער קאָרעספּאָנדענט) היינט האָט דעפּ. ווישליצקי בעזוכט דעם וויצע-פרעמיער באַרטעל וועגען ענינים, וואָס האָבען אַ שייכות מיט שטייערען און יקרות.

באַרטעל האָט צוגעזאָגט זיך צו פער־שטענדיגען וועגען דעם מיט'ן פינאַנץ־מיניסטער.

דעפּ. ווישליצקי האָט אויך אָנגעווי־זען וועגען די אומרוהיגע קלאַנגען מכּוח דעם, אַז די רעגירונג איילט זיך נישט מיט'ן ערלעדיגען די פראַגע וועגען צוואַנג-זונטאָג-רוה.

דערויף האָט דער וויצע-פרעמיער נישט געגעבען קיין קלאָהרע תשובה.

בעפרייט דער גענ. ראַזוואַדאָווסקי.

וואַרשאַ, 18. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). היינט איז דערפריה איז בעפרייט-געוואָרען פון דער ווילנער תפיסה, נאָך אַ יאָהר זיצען, דער גענעראַל ראַזוואַדאָווסקי.

דער בעפרייטער גענעראַל איז תיכף אָפּגעפאָהרען קיין וואַרשאַ, וואוהין ער איז אָנגעקומען אין אָווענד.

מיסיסיפּי מאַכט ווייטער חורבנות.

ניו-יאָרק, 18. (ספּ. טעל.) צו־ליב דעם ווייטערדיגען איבעררייסען די טאַמעס אויף דעם טייך מיסיסיפּי איז די שטאָט מעלוויל איינגאַנצען פערגאָ־סען געוואָרען מיט וואַסער. די רעטונגס־אַבטיילונגען איז געלונגען אַבצוראַטע־ווען די בעפעלקערונג. אין דער גאַנ־צער שטאָט האָבען די כוואַליעס אָנגע־מאַכט שרעקליכע חורבנות.

ניו-יאָרק, 18. (ספּ. טעל.) די שטאָט וואַשינגטאָן אין שטאַט לואיזיאַ־נאַ איז פערגאָסען געוואָרען איינגאַנצען פון אַ ריזיגער כוואַליע, די הויך פון זעקס און אַ האַלבען מעטער.

ניו-יאָרק, 18. (ספּ. טעל.) אין ראַיאָן פון סאַן-לאַנדרי און דער סביבה האָט זיך אויסגעגאָסען אַ כוואַליע פון מיסיסיפּי. די בעפעלקערונג האָט זיך דערראַטעוועט מיט אויסנאַהמע פון דריי מיליאָן בעוויזען צו ראַטעווען אויף די דעכער. ס'איז אָבער דאָ קנאַפּע האָפנונגען זיי אינגאַנצען צו ראַטעווען, וויל צוליב דער איבערגע־ריסענער קאָמוניקאַציע איז שווער אָהין צוצוקומען.

ניו-יאָרק, 18. (אַטע) דער חורבן פון לואיזיאַנא, וואָס שטעלט מיט זיך פאָר איינע פון די גרעסטע וועלט־קאַטאַסטראָפעס, דויערט אין דער גאַנ־צער קראַפט. די בעפעלקערונג פון דרום־און מיטעל לואיזיאַנא איז אַ הילפלאָזער עדות פון דער צעבושעוועטער סטיכיע. דאָס וואַסער שטראָמט מיט אַ מורא'־דיגער קראַפט אין דער ריכטונג צו מעקסיקאָ. די גאַסען און דער שטאָט בעלווי זיינען אינגאַנצען פערפלייצט געוואָרען.

אַ פרעזידענטישע סעודה

לאָנדאָן, 18 (אַטע) דער פּרעזי־דענט דומערג האָט נעכטען אין אָוונד אַרויסגעגעבען אין דעם בנין פון דער פראַנצויזישער אַמבאַסאַדע אַ גרויסען באַנקעט לכבוד דער קעניגליכער פּאָר.

אין דעם דאָזיגען באַנקעט האָבען אַנטייל-גענומען כמעט אַלע בעקאַנטע פּאָליטיקער. און ער איז אַדורכגעפיהרט געוואָרען מיט אַן אויסערגעוועהנליכען לוקסוס.

אין יוגאָסלאַוויען ציטערט די ערד.

בעלגראַד, 18 (אַטע) אין גאַנצען לאַנד האָט זיך געלאָזט פיהלען אַ נייע אויפטרייסלונג פון דער ערד — די 46-סטע לויט דער רייה.

צוגאַב-שטאַדט-וואַהלען אין אָפּאַטאָוו.

פון אָפּאַטאָוו מעלדעט מען אונז, אַז דעם זונטאָג זיינען פאָרגעקומען די צו־גאַב-וואַהלען צום שטאָט ראַט.

עס זיינען געוועהלט געוואָרען 8 ראַט־מענער: יודישער בלאָק—2 מאַנדאַטען, יודישע הויז-ווירטען—1, קריסטליכער בלאָק—3, לינקע פּועלי-ציון—2 מאַנ־דאַטען.

25 יאָהר קעניגען פון אלפאָנס דעם 13.

מאַדריד, 18 (ספּ. טעל.) דאָ איז נעכטען פאָרגעקומען די פייערליכקייט פון דער 25-טען יאָהר-צייט זינט דער קאָראָנאַציע פון קעניג אַלפאָנס.

אין צוזאַמענהאַנג דערמיט האָט דער קעניג געשענקט אַ גרויסע מתנה אויף צו בויען אַן אַקאַדעמישע היים.

ביי־טאָג איז אין טראָן-זאַל פאָרגעקו־מען אַן אויפנאַהמע, אין וועלכער עס האָט זיך בעטייליגט דער גאַנצער דיפּ־לאָמאַטישער קאָרפּוס, וואָס געפינט זיך אין מאַדריד.

פּאַריז, 18. (אַטע) פון מאַדריד מעלדעט מען, אַז דער פרעמיער-מיניס־טער פּרימאָ-דע-ריוועראַ האָט זיך אָפּ־געזאָגט פון אָנצונעהמען דעם „אָרדען פון גאָלדענער פעלעכל", די העכסטע שפּאַ־נישע אָפּצייכנונג, וואָס דער קעניג האָט איהם געשענקט צוליב דעם 25 טען יאָהר-טאָג פון זיין קאָראָנאַציע

וועגען האַנדעלס-טראַקטאַטען
אַ רעזאָלוציע פון דער אינטערנאַציאָנאַלער ווירטשאַפט-קאָנפערענץ

גענף, 18. (ספּ. טעל.) אין דער זעהר וויכטיגער פראַגע פון שליסען האַנדעלס-טראַקטאַטען האָט די אינטער־נאַציאָנאַלע ווירטשאַפטליכע קאָנפערענץ אויסגעאַרבייט אַ רעזאָלוציע, אין וועל־כער עס ווערט צווישען אַנדערען גע־זאָגט:

1) דער פּרינציפּ פון גרעסטער פּרי־ווילעגירונג מוז זיין דער יסוד פון ענט־וויקלען נאָרמאַלע האַנדעלס-בעציהונגען צווישען די מלוכות, און נאָר אויף דעם דאָזיגען גרונד קאָן די זיכערקייט און קאָנסאָלידאַציע פון האַנדעל אין די לאַנגטערמיניגע טראַקטאַטען בעשטע־טיגט ווערען. די קלויזולע פון גרעס־טער פּריווילעגירונג דאַרף טראַקטירט ווערען ווי צום ברייטסטען און ווי צום לאַיאַלסטען.

2) די ווירטשאַפט-סעקציע ביי דער פעלקער-ליגע דאַרף דורכפיהרען גענע־ראַל-שטודיעס, כדי צו דערפיהרען צו איינהייטליכע סיסטעמען פון צאָל-טאַ־ריפען אין אייראָפּאַ, וועלכע זאָלען קאָנען דינען אַלס יסוד פאַר האַנדעלס־טראַקטאַטען, און מאַכען מעגליך די איינהייטליכע בעצייכענונג פון דעם בעגריף „צום מעהרסטען פּריווילעגיר־טע פעלקער אויפ'ן געביט פון צאָלען און טאַריפען".

ארום ענגליש-סאָוויעטישען קאָנפליקט.

מאָסקווע, 18. (אַטע). דער ראַט פון פאָלקס-קאָמיסאַרען האָט בעאויפ־טראַגט דעם האַנדעלס-קאָמיסאַריאַט, אַז ער זאָל אויפהאַלטען האַנדעלס-פאַר־שטעהרשאַפטען נאָר אין יענע מלוכות, וואָס געפינען זיך אין גוטע בעציהונגען מיט די סאָוויעטען. אויסנאַהמען זאָלען צוגעלאָזט ווערען נאָר דאַן, ווען די ספּעציעלע ווירטשאַפטליכע בעדינגונגען וועלען עס פאָדערען.

לאָנדאָן, 18. (ספּ. טעל.). דער פרעמיער האָט ערקלערט אין פאַרלאַ־מענט, אַז די האַנדעלס טראַנזאַקציעס צווישען ענגלאַנד און די סאָוויעטען האָבען אין אַפּריל דערגרייכט אַ סומע פון 687.000 פונט שטערלינג.

לאָנדאָן, 18 (אַטע) טשעמבער־לען האָט געהאַט אַ לענגערען געשפּרעך מיט בריאַנען. אין סוף פון דעם דאָזי־גען געשפּרעך האָט אויך אַנטיילגענומען דער ענגלישער פּרעמיער באַלדווין, וועלכער האָט קאָנפערירט מיט בריאַ־נען וועגען דער סיטואַציע, וואָס האָט זיך געשאַפען דורך דער רעוויזיע אין דעם בנין פון דער סאָוויעטישער דע־לעגאַציע.

עס איז גערעדט געוואָרען וועגען דעם, אַז דער ענין סאָוויעטישע פּראָ־פּאַגאַנדע זאָל בעריהרט ווערען אין דער פעלקער-ליגע.

העלפט לינדערען דעם קריזיס
אין ארץ-ישראל —
קויפט דעם היינטיגען אָפּצייכען!

פּאָסט-מיניסטער קאָנטראָלירט.

וואַרשאַ, 18. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). דער פּאָסט־מיניסטער מיעדזשינסקי האָט בעזוכט די הויפּט-פּאָסט פון וואַרשאַ, כדי צו אי־בערצייגען זיך אַליין, ווי-אַזוי די בעאַמטע בעהאַנדלען די קליענטען.

נאָך לאַנגע און שווערע ליידען איז נעכטען געשטאָרבען אין עלטער פון 45 יאָהר מיין ליבע פרוי, אונזער מייערע מוטער, שוויגער-מוטער, שוועסטער און שוועגערין נ"ע

יוטא גרינע אשת ר' יצחק יעקב נ"י דימאַנשטיין

די לויה קומט פאָר היינט, דאָנערשטאָג, 12 אַ זייגער מיטאָג פון טרויער-הויז זגערזשער 44, וועגען וואָס עס טיילען מיט און גרוים צער

662 די טיף טרויערנדע הינטערבליבענע.

מודעה ואזהרה
מאת הרב מאַנדזשעיעוו שליט"א.

איך בין נאָכמאָל מזהיר די, וועלכע עפענען יאַטקעס אין אַ נדזשעיעוו, אַנדרעספּאָל, ווישניאָוואַ-גורא, זיי זאָלען נאָר פערקויפען פלייש, וואָס ווערט גע'שחט'ן אין היגען שחט-הויז אין אנדרעספּאָל בהשגחתי. דאַגעגען די יאַטקעס, וואָס וועלען פערקויפען פרעמדע שחיטה, וועלען פערעפענטליכט ווערען אַלס טריפ'ענע יאַטקעס. עס ווערט געשאַפען אַ ועד הכּשרות פון די אַנגעזעהענסטע לאָדזשער וגמער-געסט מיטצו־העלפען אַנצונעהמען אַלע מעגליכע מיטלען, אז אַ יוד, וואָס איז נזהר אין נבלות און וטריפות זאָלען אין די יאַטקעס נישט קויפען.

גלייכצייטיג בין איך מודיע, אַז לטובה די לעטניקעס וועט דער שוחט אַלע טאָג אין געוויסע שעה'ן שחט'ען אין קראַשעוו אויך אין עק ווישניאָווע ביי סט-גזשעוו. עס וועט ווערען פער־עפענטליכט דאָס אָרט און דעם זמן שחיטה. מיט אַכטונג

משה אהרן טורמאַן אב"ד באַנדזשעיעוו וסביביה.

Dr. med.
Różaner
צוריקגעקעהרט.
ספּעציאַל-אַרצט פאַר וועגעריש־עס, הויט-קראַנקהייטען און מענער־שוואַכע.
בעהאַנדלונג מיט קינסטליכע בערג-זאָנגע.
נעמט אָן פון 8—10 פריה און פון 5 ביז 8 אַ זייגער אָוועגד.
נאַרוטאָוויטש 9 1. שטאָק טעלעפאָן 26-98.

Dr. med. I. WAJNBERG
Cegielniana 47, tel. 26-02

LEKARZ-DENTYSTA—צאָהן-אַרצט
M. KARABANOW
וואָסכאָדניאַ 31 (אין הויף) טעלעפאָן 59-09
היילט, פּלאָמבירט ציהט ציינער גאַנץ אָהן שמערצען, קינסטליכע ציינער אָהנע גומען און רעפּעראַטורען ווערען שנעל און ביליג אויסגעפּערטיגט.
נעהמט אָן פון 9 פריה ביז 8 אין אָוועגד. 1495
לעטשניצע פרייזען. בעראַטונג אומזאָנסט.

GOTUJCIE na GAZIE!
ZNIŻKA CENY:
W miesiącach letnich—czerwcu, lipcu, sierpniu—tylko 500 stóp sześc. liczyć będziemy po zł. 10. , podobnie jak w roku ubiegłym, nadwyżkę zaś
z ustępstwem 20 proc.
Dotychczasowe opusty — przy zużyciu miesięcznem do 25.000 stóp sześc. —zostają tem samem zniesione.
Zarząd Gazowni Miejskiej w Łodzi.
610

לונגען-קראַנקהייטען!
רעקאָמענדירט דורך די ה"ה דאָקטוירים
Balsam Thlocolan Aqe
פון הוסט, ברוסטשמערצען, קאַטאַר, בראָנכיט, הוסט
פערלייכטערט ביי פלעגמע, פערשטאַרקט דעם אָרגאַניזם און דעם געזונדהייט פון קראַנקען. פערגרעסערט די וואָג פון קערפּער.
„Balsám Thlocolán Aqe" פערקויפען אַפּטייקען.
פערלאַנגט נור אין אָריגינעלער פּאַקונג פון דער אַפּטייק 2941
A.Gąsecki w Wárszáwie, ul. Leszno 41

וויכטיג פאַר אלע!
ווילט איהר האָבען, אַז אייערע קינ־דער זאָלען קענען בענוצען פון די פרישע מאַי-לופט, דאַן ברענגט אייערע צושעדיג־טע קינדער-וועגעלעך
וואו ס'ווערט אַלס איבערגעאַרבייט אויף ניי ביים בעוואוסטען מאַטעריער
י. גנאַט, פּאַלודניאָוואַ 21.
מען בעקומט אויך פערשידענע קינדער-בעטען און לעזשאַקעס. 661

וויכטיג פאַר שוסטער-וואַרשטאַטען!
די פערטרעטונג פון דער בעק. וואַרשאַווער פאַבריק פון קאָפּיטעס און האָלץ-שפּאַלען „FORMIARZ" Sp. Akc. w Warszawie האָבען איבערגענומען די ה"ה מ. מענדרזשיצקי און ש. הערשבערג לאָדז, נאַוואָמיעסקאַ 12.
מיר עמפּפעהלען דער ג' קונדשאַפט אַ גרויסען אויסוואַהל פון די נייעסטע פאַסאָנען קאָפּיטעס צו פאַבריקס-פרייזען.
657

2 וויכטיגע אינקאַסענטען
אָדער אינקאַסענטקעס קענען זיך מעלדען אין הילפס־פעראיין „תומכי אורחים" פּאָמאַרסקאַ 18 אָפּען פון 11 ביז 2 און פון 5—10 אָוועגד. 809
דאס סעקרעטאַריאַט.

נייער פאלקסבלאט
19 מאי 1927.

דאס לאדזשער לעבען

נייער פאלקסבלאט
19. מאי 1927.

19
דאנערשטאג
יז
אייר תרפ"ז

מאי
זון-אויפגאנג 3.41
זון-אונטערגאנג 7,25
לענג פון טאג. 14, 12

טאג-נאטיצען

א בייזער חילען, אדער א צופאל?

הלמאי זאלען מיר לייקענען.

די לאדזשער קראנקען-קאסע האט גישט בעוויזען צו געווינען די סימפאטיע פון דער לאדזשער בעפעלקערונג, בפרט פון דער יודישער. איצט קען מען דאך דאס זיכער זאגען, דער גורל פון דעם ראט און פערוואלטונג פון דער איצטיגער קראנקען-קאסע איז שוין אפגע-משפט. שוין געוועהלט א וואהל-קאמי-סיע און שוין בעשטימט אפילו דער טערמין פון די נייע וואהלען.

מילא דער טערמין איז אביסעל פערשלעפט געווארען, מיר וועלען נאך מוזען לייצן עטליכע חדשים פון איצ-טיגען רעזשים, זעהט אויס דער עולם וויל די וואהלען נישט אדורכפיהרען כאפ-לאפ, נאר זיך גוט אונטערגארט-לען און צוגרייטען: יעדער אויף זיין שטייגער.

אבער א שטיקעל סך-הכל קען שוין געמאכט ווערען וועגען דער ארבייט פון דער איצטיגער הערשענדער מלכות אין דער קראנקען-קאסע.

פאר די יודישע פערזיכערטע איז דער סך-הכל דורכאויס א נעגאטיווער: די בעהאנדלונג איז נישט געווען קיין גליי-כע פון יודען און נישט יודען, קיין ארבייט יודישע אנגעשטעלטע, נישט קוקענדיג אויף אלע געשרייען, האט מען נישט גענומען. די יודישע פערזי-כערטע האבען זיך נישט געקענט פער-שטענדיגען אין דער קראנקען-קאסע אויף יודיש. מיר בעריהרען נישט דא די אלגעמיינע פראגען, וועגען וועלכע ס'איז שוין אזוי פיל געשריבען געווא-רען.

דער אופן פון היילען, די ארדנונג אין די אמבולאטאריום'ס און אפטייקען, די אדמיניסטראטיווע ארדנונג, לאזט איבער נאך זעהר פיל צו פערלאנגען.

אבער שוין ביים סוף, אין די לעצטע מינוטען פון דער עקזיסטענץ פון דער איצטיגער קאדענץ, איז אפגע-טון געווארען אנ'ארבייט, וועלכע מוז אומבעדינגט פעריכט ווערען, כל-זמן עס ווערט נישט שפעט.

די וואהלען צו די אינסטאנצען פון דער קראנקען-קאסע זענען בעשטימט געווארען אויף זונטאג דעם 9. אקטא-בער, דאס איז א טאג פאר ערב סכות, אזוי-ארום ווערען פאקטיש די יודישע פערזיכערטע בערויבט פון דער מעג-ליכקייט אפצוגעבען זייערע שטימען און אויסוועהלען אזעלכע מענשען, וואס זאלען היטען זייערע אינטערעסען.

אלע פערזיכערטע אין דער קראנקען-קאסע זענען ארבייטער, אדער ארימע בעלי מלאכות, דער ערב יום-טוב איז פאר די דאזיגע מענשען דער טאג פון אויספערטיגען די ארבייט און געהמען דערפאר בעצאהלט, כדי צו האבען אויף יום טוב. קיינער פון די דערמאהנטע קען זיך נישט דערלויבען צו מאכען גרעסערע הפסקות אין דעם דאזיגען טאג און די יודישע ארבייטער און בעלי מלאכות וועלען צו די וואהל-אורנעס נישט קענען געהען.

צי איז דאס געווען א בעוואוסטע כונה פון דער פערוואלטונג פון דער קראנקען-קאסע?

די פערוואלטונג וועט בעווייזען, אז דאס איז נאר א צופאל מיט דעם, וואס זי וועט ענדערען דעם טערמין פון די וואהלען צו דער קראנקען-קאסע.

יער.

וואס יעדער פאבאר-פליכטיגער דארף וויסען.

וועלכע מיליטער פליכטיגע זענען בעפרייט פון אקטיווען דינסט?

פון אקטיווען דינסט ווערט מען אויך בעפרייט צוליב צוויי־ערליי מאטיווען: רעכטליכע און פיזישע.

אויפ'ן סמך פון דער ערשטער קא-טעגאריע זענען בעפרייט:

1) די יונגעלייט וועמען ס'איז אנ'ער-קענט געווארען אנ'„אפיעקונסטווע" און זיי זענען איבערגעטראגען געווארען צו-ליב דעם אין רעזערוו;

2) די פאבאראווע, וועלכע זענען פערבליבען איבער'ן קאנטינגענט און פעררעכענט געווארען אין רעזערוו;

3) אלע מיליטער-פליכטיגע, וועלכע האבען אין זייער צייט צוליב פערשי-דענע סבות זיך פאר דער פאבאר-קא-מיסיע נישט געשטעלט און זענען איצט שוין עלטער, ווי 36 יאהר;

4) אלע פאבאראווע, וועלכע זענען לעהרער אין עפענטליכע (מלוכה און געזעלשאפט.) שולען, אבער נאר כל זמן די נאכפראגע אויף דעם עלעמענט וועט נישט אויפהערען און

5) גייסטליכע (רבנים און זייערע גע-הילפען), וועלכע זענען דורך דער מלכות בעשטעטיגט.

לויט זייער געזונד-צושטאנד אדער קערפערליכען עפעקט ווערען נישט איינגעצויגען אין אקטיווען דינסט, נאר פעררעכענט אין לאנדוועהר (קאט. C) אדער לאנדשטורם (קאט. D) פאלגענדע פאבאראווע:

קאט. C בעקומען די פאבאראווע, וועלכע זענען קערפערליך שוואך ענט-וויקעלט (פון 148 ביז 150 צענטימעטער), האבען א קורצערן פוס (ביז 4 צענטי-מעטער), א קורצערע האנד (2 צענטי-מעטער), א געשפאלטענע דזשאנפלע, ליפ, נישט ווייניגער ווי 64 פראצ. קיי-קראפט, לייכטע פערמינדערונג פון ברוסט-קאסטען, נישט ענטוויקעלטע אויסגעקרומטע הענד אדער פיס, ווע-מען ס'פעהלט 2 פינגער פון דער לינ-קער האנד, דער ווייז-פינגער פון דער רעכטער, אדער לינקער האנד, די אוי-בערשטע גלידער פון גראבען-פינגער אויף איינער פון די ביידע הענד, וועל-כע האבען איבעריגע, אדער צוזאמען געוואקסענע פינגער, איבעריגע פיס פינגער, אדער ס'פעהלט זיי 2 פיס פינ-גער, וועלכע האבען אנ'אויסגעקרימטען האלז אויף דער רעכטער זייט, פער-קריפעלטע ליפען, איין זייטיגען בראך, שטענדיגע כריפקע, מאגען און נירען-קראנקהייט, צו פעט, שוואכזיכטיג אויף איין אויג 0,1—0.5 אדער דורכשניטליך אויף ביידע 0,4, קורצזיכטיג פון 8-6,5 דיאפטרעס, האבען אנ'אויגען-קראנק הייט, טויב אויף אנ'אויער און דאס צווייטע איז נארמאל, האבען אנ'ענט-צינדונג (מאטעריע) אויף איין אויער און דאס איז נארמאל.

קאט. D בעקומען די פאבאראווע, וועלכע זענען נידעריגער, ווי 146 צענ-טימעטער, האבען א קורצערן פוס (מעהר, ווי 4 צענט.) א קורצערע האנד (מעהר ווי 2 צענט.) זענען נאך אנ'-אויסגעהיילטע בייניג-שווינדזוכט, ווע-מען ס'פעהלט 73 פראצ. קיי-קראפט (צעהן), האבען לייכטע הויקערס, ווע-מען מ'האט אויסגעשניטען א זשעברא, וועלכע האבען א בעדייטענדע פלאט-פוס, וועמען ס'פעהלען 2 פינגער פון דער רעכטער האנד, דער דיקער פינ-גער פון דער לינקער האנד, 3 פינגער פון פוס. די גאנצע האר פון קאפ ביי אנ'עפעקט פון דער הויט, וועלכע האבען קרעץ, ראנעס, געוויקסער אויפ'ן לייב, 2 זייטיגען בראך וועלכע שטאמלען שטארק און האבען א פערקריפעלטע אויסשפראך, זענען בלוט-ארם און האבען א הארץ-קראנקהייט, אנ'אויסגעקרומטע נאז אין ביידע זייטען און ליידען אויף א שווע-רע כריפקע און כראנישען בראנכיט, האבען א ביסעל גרעסערע צונג, גאל-שטיינער ביי זעלטענע אטאקעס, איין אויי ביי אנ'אנצינדונג, זענען שוואכזיכ-טיג (ביידע אויגען דורכשניטליך 0,3), קורצזיכטיג (8 דיאפטער), אויף 1 אויג בלינד און אויפ'ן צווייטען זענען נארמאל, האבען טראכאמע (יאגליצא) זענען אויף 1 אויער טויב און אויף דעם צוויי-טען הערען זיי שוואך, האבען אנ אנצינ-דונג אין ביידע אויערן.

י. אינפעלד.

דר. יוסף קרוק אויף דער בעשולדיגונגס-באנק.

בעשולדיגט און בעליידיגט דעם נעהילף-קאמיסאר בארטעל. — דאס געריכט בעפרייט איהם.

דעם 21. דעצעמבער 1924 זענען אין לאדז אויף א מיטינג אין „קאלאסעאום" אויפגעטראטען די פיהרער פון די אגו-אפהענגיגע סאציאליסטען ד"ר דראבנער און ד"ר יוסף קרוק. בעת זיין רעדע האט ד"ר קרוק דערצעהלט, אז מיט א צייט צוריק, נאך אין די צייטען פון דער רוסישער אקופאציע, האט מען איהם מיט א גאנצע רייה אנדערע אויס-בעשלאסען פון דער גימנאזיע מיט דעם וואלפישען פאט (ד. ה. אפגענומען דאס רעכט אנצוקומען אין אנ'אנדער שול) פאר דער פאדערונג צו פערפוילישען די שולען. די פאדערונג איז געווען דאן געשטיצט מיט א שטרייק פון די שילער.

ד"ר קרוק איז דאן אנגעקלאגט גע-ווארען לויט'ן ארטיקעל 102 און 129 און איצט אין דער פוילישער רעפובליק ווערט ער אויך אנגעקלאגט לויט'ן זעלבען ארטיקעל.

דערביי האט ד"ר קרוק ציטירט דעם מארשאל פילסודסקי'ס ווערטער, אז „היינט רעגירען מיט פוילען מענשען, וואס האבען צו איהר בעפרייאונג נישט צוגעלעגט קיין האנט און אפילו געווען שטרייק-ברעכער און מאסקאלאפילען".

פון דער דאזיגער רעדע האט זיך נאכהער געטראפען דער געהילף-קאמי-סאר פון דער לאדזשער אויספארשונגס-פאליציי ה' בארטעל, וועלכער האט דורך דער פראקוראטור פערפיהרט א פראצעס געגען ד"ר קרוק. קאמיסאר בארטעל האט זיך אויך געווענדעט מיט א בריף אין דער צייטשריפט, וואס ווערט ארויסגעגעבען דורך ד"ר דראבנער אין קראקא. דער בריף איז געשריבען אויף אנ'אפיציעלען בריף-בויגען פון אויס-פארשונגס-אמט, דערביי איז ער אבער געשריבען אין א זעהר שארפען און נישט טאקטישען טאן. ד"ר קרוק ווערט דארט אנגערופען „יאסעק" „כלומר'שטער ד"ר" און ס'ווערט געשטעלט אונטער א ספק זיין אנטייל אינ'ם שטרייק, ווייל אלס ציוניסט, איז ער נישט געווען פריינד-ליך געשטימט צו פוילען א.א.וו.

ד"ר דראבנער האט זיך געווענדעט צו דער העכערער מאכט מיט אנ'אנ-קלאגע, וואס אויף פריוואטע בריף, בע-נוצט דער קאמיסאר אפיציעלע בלאנ-קעטען. בעצאהלט נישט קיין פאסט-אפצאהל פאר „פאלעצאנע" בריף און בענוצט זיך מיט שטעמפעל „געהיים" ער האט געפאדערט, אז קאמיסאר באר-טעל זאל בעשטראפט ווערען.

געגען קאמיסאר בארטעל איז מאקי-פעריהרט געווארען א דיסציפלינארע אויספארשונג, און געגען ד"ר קרוק איז פערפיהרט געווארען א פראצעס פאר בעליידיגען א בעאמטען, וועלכער פיהרט אויס זיינע פליכטען.

דער פראצעס איז 4 מאל אפגעלעגט געווארען און נעכטען איז ער אין היגען קרייז-געריכט פארגעקומען צום 5. מאל. די עדות ד"ר דראבנער און ד"ר פריי-מאן האבען זיך נישט צוגעשטעלט און דאס געריכט בעשליסט, אז דער פרא-צעס זאל פארקומען.

ד"ר קרוק ערקלערט אין זיין ווארט קאטעגאריש, אז ער האט בעת זיין רעדע קיין פערזאנען נישט אויסגערע-כענט און האט קאמיסאר בארטעל פערזענליך נישט געמיינט. דאגעגען די עדות זשימינסקי און אדאמאוויטש שטע-לען פעסט, אז הגם ד"ר קרוק האט נישט דערמאנט דעם נאמען בארטעל, האט מען אבער בעקימען דעם איינ-דרוק, אז ער מיינט איהם און אין זאל האט מען אפילו געהערט צווישען עולם א מורמלען: „בארטעל".

בעת דער אויספארשונג האט קאמי-סאר בארטעל דערצעהלענדיג וועגען דעם שטרייק אין טשענסטאכאווער גימנאזיע זיך אויסגעדריקט, אז ס'האבען זיך פערשידען פערהאלטען צום שטרייק אנגעהעריגע פון פערשידענע נציאנאליטעטען און רעליגיעס מיט אנ'אנרייצונג אויף די יודען.

דער פראקוראר האט, הגם אין זעהר א פארזיכטיגער פארם, אונטערגעהאל-טען די בעשולדיגונג לויט'ן § 532, דער פערטיידיגער אדוו. קאנטשינסקי האט אנגעוויזען, אז דא איז איינגעליך גע-שעהען א מיספערשטענדניש, וועלכע האט געקענט אויפגעקלערט ווערען אפילו אין דער פרעסע, ווען ה' באר-טעל וואלט עס פערלאנגט.

אין זיין לעצטען ווארט איז ד"ר קרוק שארף ארויסגעטראטען געגען דער אג-רייטונג, וואס קאמיסאר בארטעל האט געמאכט בנוגע יודען און ערקלערט, אז ער וועט פון דעם ציהען קאנסע-קווענצען.

איבערגעהענדיג צום ענין פון פרא-צעס ערקלערט ד"ר קרוק מיט דער פולער קאטעגאריקייט, אז ער האט וועגען יחידים נישט גערעדט און בשום אופן נישט געמיינט צו בעליידיגען דעם קאמיסאר בארטעל, און וואלט ער עס געמיינט, וואלט ער געהאט דעם מוט איצט דאס נישט צו לייקענען.

נאך א פויזע לייענט דער ריכטער קארווין קאראטקעוויטש דעם אורטייל לויט וועלכען ד"ר קרוק ווערט פריי-געשפראכען.

פאבאר.

אין דער קאמיסיע נומער 1 (טראוגוטא 10) דארפען זיך שטעלען:

יאהרגאנג 1906

ערשטער פאליצי-קאמיסאריאט.

היינט, דעם 19. מאי-די יונגעלייט וואס זייערע פאמיליען-נעמען הויבען זיך אן מיט די בוכשטאבען A, B, C, D, F, E.

מארגען, דעם 20. מאי-Ch. H. G. J. I.

אין דער קאמיסיע נומער 2 (זאקאנטנא 82).

יאהרגאנג 1906

אכטער פאליצי-קאמיסאריאט.

היינט דעם 19. מאי-די יונגעלייט וואס זייערע פאמיליען-נאמען הויבען זיך אן מיט A, B, C, D, E, F.

מארגען דעם 20. מאי-Ch. H. G. K. J. I.

קיין געמעלטליכע אויפפאדערונגען וועלען נישט געשיקט ווערען. די קא-מיסיעס הויבען אן זייער טעטיגקייט פונקט 8 א זייגער אין דער פריה.

בימעס וועגען אדראסטאניצעס דאר-פען פריינגעטראגען ווערען אין רע-רונגס-קאמיסאריאט צוזאמען מיט די דאקומענטען, וועלכע שטעלען פעסט דאס רעכט צו גענימען פון אדראסטאניעס, שפעטסטענס א טאג פאר'ן טער-מין, ווי מ'דארף זיך שטעלען צו דער פאבאר-קאמיסיע.

בימעס וועגען אנערקענען אנגעה-האלטען יאהריגע דינסט-צייט דארפען ארייטראגען אין רעגירונגס-קאמיסאריאט די דאזיגע פאבאראווע, וועלכע בעזיצען נישט קיין רעכט אויף ווייטערדיגע אדראטשעניעס, אדער ווילען היי-יאהר נישט נעניסען פון אפלייגען דאס מיליטער-דינסט.

פון דער סטאראסטווע.

ראפען זיך היינט שטעלען אין ב. ק. או. - פאוויאט (פעטריקאווער 187) די יונגע-לייט פון אלע יאהר-גענג, וואס דארפען זיך היי יאהר צושטעלען און וואס וואוינען אין בראיצי.

מארגען—די וואס וואוינען אין טושין אין אין גאסטאדאוש.

אין די אפטייקען.

היינטיגע נאכט-דיזשורען.

(§) היינט דיזשורירען פאלגענדע אפ-טייקען: מ. ליפ׳ק (פעטריקאווער 193) ע. מילער (פעטריקאווער 46) וו. בראט-קאווסקי (קאנסטאנטינער 17) ק. גארט-נער (צעגעלניאנא 64) ה. ניעוויאראו-סקי (אלעקסאנדראווסקא 37) ס. יאנקי-לעוויטש (אלטער מארק 9).

שיר ושבחה, לאשר יזכה בזאת הברכה, לזמר כבה

הה' השי"ע המפורסם הר' משה קוסעוויצקי מווילנא.

מה מאד ישמח לבנו
שמועה טובה תדשן נפשנו
החזן מווילנא בא לעירנו
כוסעוויצקי שמו נודע לתהלה
וקולו קול אדיר בתפלה
סלה נקבל פניו בגילה
עדיין בזמרותיו להחיות הקהלה
וישמיענו שנית עם המקהלה
ישמח משה במתנת קולו
צור ישראל קומה בגורלו
קרבה העת שצפינו וחיכינו
יתפלל בשבת בחוקותי בפילהרמני
פתח דברי יאירו בברכה
נצח להושע ממעון המערכה
חן להמצא באזני שומעיך
סעד טוב בגורל מוריך
האיש משה יתגדל בהונו
בכסף וזהב ירבה במעונו
רצלחתו ישגשג ברוב נאונו
נצח בצהלה לכבדנו מגרונו.

יום ה' לסדר „ופניתי אליכם", שנת כומרו"ם לודז. פנחס הכהן הארנשטיין

Dr. Z. Rakowski

ספעציאליסט פאר אוירען, נאז, האלז און לונגען-קראנקהייטען.

קאנסטאנטינאווסקא 9 טעלעפאן 27-81

שפרעכשטונדען פון 12 ביז 2 און פון 5 ביז 7. נעמט אויך אן אין לעטשניצע זגאזשעווער 17 פון 10—11 און פון נ.מ. 2—2

געדענקט דעם רוף:
„גאולה תתנו לארץ"—
העלפט אויסלייזען דעם באדען אין ארץ-ישראל!

לאָדז. 19. מאַי. 1927

„נייער פאָלקסבלאַט"

לאָדז. 19. מאַי. 1927

פראַגען פון טאָג.

שמד אויס פערצווייפלונג. – גראַבסקי'ס מאָנאָפּאָלען.

פרימקייט, הונגער און פערצווייפלונג צווישען בריימע קרייזען פון דער יודישער בעפעלקערונג זענען דער שוואַלאַך פון דער „טעטיגקייט" פון די אַנגליקאַנישע מיסיאָנערען אין אונזערע פּראָווינץ-שטעדט. דער פאָטער געהט חדשים-לאַנג אַרום אָהן אַרבייט; זיין פרוי און זיינע קינדער שטאַרבען פשוט פאַר הונגער — טאָ פאַלט ער אַ פערצווייפעלטער אַריין אין די הענד פון די נשמה-כאַפּערס און ערקלערט פּלוצים אין דער היים, אַז ער וועט זיך שמד'ען.

די פרוי ווייגט אויס אַ באַך טרערען, זי וויל כאָטש די קינדער ראַטעווען פון דער שמד. מישען זיך אַריין שכנים און רעדען מיט דעם מאַן. „וואָס זאָל איך טון, אַז איך האָב נישט אויף אַ טרוקען שטיקעל ברויט און זיי האָבען מיר צוגעזאָגט געלד און אַרבייט?" האָבען יודען רחמנות און לויפען אַרום זוכען, ווי אַרויסצוראַטעווען די אָרימע משפחה.

אַזאַ פאַל האָט די טעג פּאַסירט אין לעמבערג און וועגען אַזעלכע פאַלען הערען מיר לעצטענס כסדר. פאַרוואָס טראַכטען מיר אָבער צו ראַטעווען אונזערע פערצווייפעלטע ברידער ערשט דאַן, ווען זייער נויט און עלענד האָט זיי דערפיהרט אַזש צום פויער פון שמד?

פּאָליטיק, פּאָליטיק, פּאָליטיק... אויסליכער האָט ביי אונז בלויז אין זין פּאָלעמיק און קיינער בעפינט נישט קיין צייט צו שאַפען אַ אָרגאַניזאַציע, וואָס זאָל זיך בעשעפטיגען מיט זוכען אַרבייט און אַ שטיקעל ברויט פאַר אונזערע פערצווייפעלטע און אומגליקליכע יודען. דערווייל אָבער פּאַטראָנעווען מיסיאָנערען ווי וועלף אויף אונזערע הונגעריגע ברידער.

* * *

ס'איז בלויז אַ קלייניגקייט — וועט אפשר עמיצער זאָגען און אַ ציח געבען מיט'ן אַקסעל — נישט כדאי דעריבער צו רעדען און צייט דערויף צו פערלירען. איך האָב מיר אָבער היינט יאָ צייט גענומען און דורכגעצעהלט, וויפיל ציגרעלעך עס זענען פאַראַן אין די צוויי פּודעלעך פון'ם ציגרעלעך-מאָנאָפּאָל, וועלכע איך האָב מיר נאָר וואָס געקויפט. זיי זענען ביידע געווען נישט פול און שוין דאַמאַלס זענען זיי מיר פאָרגעקומען פערדעכטיג. אין איין פּודעלע האָב איך געפונען 38, און אין צווייטען 40 ציגרעלעך.

בעקאַנטע, וועלכע איך האָב דעריבער אויסגעפרעגט און אויך מיין דינסט-מיידעל אין דער היים האָבען מיר בעשטעטיגט, אַז אַלע פּודעלעך פון'ם ציגרעלעך-מאָנאָפּאָל זענען האַלב פול און ענטהאַלטען גאָר ווייניג ציגרעלעך. דאַן האָב איך מיך דערמאָהנט, אַז ווען מיר האָבען אין דער סיים קאָמיסיע בעשלאָסען דאָס געזעץ וועגען ציגרעלעך-מאָנאָפּאָל, האָבען מיר דאָרט געוואָלט בעשטימען, וויפיל יעדעס פּודעלע מוז ענטהאַלטען.

די גראַבסקי-רעגירונג האָט דאַן ערקלערט, אַז זי קאָן העכסטענס מסכים זיין דערצו, אַז אין געזעץ זאָל בעשטימט ווערען בלויז דער מאַקסימום און שפּעטער האָט זי טאַקי אין אַ פּעראָרדנונג פאָרגעשריבען „די ציגרעלעך-פּודעלעך טאָרען נישט ענטהאַלטען מעהר ווי 60 ציגרעלעך".

פון דער קלוגער גראַבסקישער בעשטימונג האָבען זיך די שותפים, וואָס זייער איז דער ציגרעלעך-מאָנאָפּאָל, אַרויסגעצויגען די געהעריגע קאָנסעקווענץ: זיי געבען וואָס ווייניגער און ציהען פאַר האַלב אומזיסט אַרויס געלד פון דער בעפעלקערונג. גראַבסקי און זיינע מאָנאָפּאָלען זאָלען לעבען...

רעפּ. מ. פראַסטיג.

די מורא פאַר אַ נייע מלחמה.

אַ פאָרלעזונג פון פּראָפ. מיליוקאָוו אין ריגאַ.

צי זענען נאָך פאַראַן סיבות און כחות, וואָס קענען אַרויסרופען אַ נייע מלחמה אין אייראָפּע, נישט קוקענדיג אויף די שלום-אָפּמאַכען און טראַקטאַטען, וואָס זענען אָנגעשלאָסען געוואָרען אין די יאָהרען 1919 און 1920?

אויף אַזאַ פראַגע האָט געענטפערט אויף אַ גרויסער פאָרלעזונג אין ריגאַ דער בעריהמטער רוסישער פּאָליטיקער פּ. נ. מיליוקאָוו.

עס איז כאַראַקטעריסטיש, אַז פאַר דער וועלט-מלחמה פון 1914 – 1918 זענען גרויסע און שיינע דענקער און שריפטשטעלער אַרויסגעטראָטען מיט דער נביאות, אַז אַ מלחמה איז אין אייראָפּע נישט מעגליך. דער בעוואוסטער באַנקיר און שלום-פּראָפּאַגאַנדיסט בליאָך האָט אַרויסגעזאָגט דעם געדאַנק, אַז שוין צוליב טעכנישע סיבות אַליין, צוליב די חורבנות, וואָס אַ מלחמה קאָן אָנטון ביים איצטיגען שטאַנד פון די טעכנישע דערפינדונגען, וועט אייראָפּאַ נישט דערוועגען זיך צו פערפיהרען אַ קריג. ווי עס איז בעוואוסט, האָט בליאָך'ס ווערק געמאַכט אַ שטאַרקען איינדרוק אויפ'ן צאַר ניקאָלאַי דעם צווייטען און האָט איהם איינגעגעבען דעם געדאַנק צונויפצורופען אין יאָהר 1898 די בעריהמטע האַגער קאָנפערענץ וועגען ענטוואָפענונג און אייביגען שלום.

פאַראַן אויך איצט נביאים, וואָס זאָגען, אַז די טעכניק גייט מיט אַזעלכע ריזען-טריט פאָראויס, וואָס דערלאָזען בשום אופן נישט די מעגליכקייט פון אַ נייער מלחמה. איין עראָפּלאַן קאָן מיט 5 טאָן גאַז אין משך פון אַ האַלבער שעה פערפעסטען אַ שטח פון 10 מיל[illegible] העקטאַר און חרוב מאַכען די גרעסטע שטאָט פון דער וועלט. אַ פלאָט פון 500 עראָפּלאַנען קאָן מאַכען אַ תל פון דער גרעסטער מלוכה. אין דער צוקונפט, ווען מען זאָל דערלאָזען דעם געדאַנק פון אַ מלחמה, וועט מען דעם קריג פיהרען נישט אַזוי געגען די אַרמעען, ווי געגען דער פרידליכער בעפעלקערונג; מען וועט שיסען אין איהר מיט קוילען, וואָס זענען אָנגעפילט מיט כאָלערע- און פעסט-באַצילען, מען וועט אויפ'ן ברייטסטען אופן אויסנוצען שטיקענדיגע גאַזען און אַזוי אַרום פערוואַנדלען גרויסע פעלקער-רייכע מדינות אין אַן'אויסגעשטאָרבענעם מדבר.

צי וועלען אָבער אָט די אַלע מורא'דיגע פּערספּעקטיווען אָפּהאַלטען אייראָפּאַ פון אַ נייער מלחמה?

מיר ווייסען, אַז די נביאות פון פאַר 1914 איז נישט מקוים געוואָרען. מען האָט דענסטמאָל געזאָגט, אַז די אַרמעען וועלען צוליב דער אַנטוויקעלטער האַרמאַטען-טעכניק גאָרנישט קאָנען צוקומען איינע צו דער אַנדערער. איז אייראָפּע געפאַלען אויף אַ המצאה און האָט איהרע אַרמעען פערגראָבען אין דער ערד, אַנטוויקעלט דעם אַזוי גערופענע „פּאָזיציע-קריג" ווי די סאָלדאַטען האָבען שוין נישט מאַרשירט אין פרייע מאַנעווערס, נאָר זענען געלעגען פערשפּאַרט אין די שיס-גריבער.

פונקט אַזוי קאָן מען אויך איצט נישט זאָגען, אַז די טעכניק איז ביכולת אָפּצוהיטען אייראָפּע פון אַ מלחמה.

וואָס איז שייך ווידער צו מאָראַלישע טעמים, ווי יושר, מענשליכקייט, מוזען מיר קומען צום אויספיהר, אַז פאַר דער וועלט-מלחמה זענען מיר געווען שטאַרק תמימות'דיג-נאַאיוו און האָבען נישט אויסגעפילט צו וואָסער מדרגה פון ווילדקייט דער מענש קאָן זיך אַראָפּלאָזען. אין יאָהר 1913, זאָגט מיליוקאָוו, איז ער געפאָהרען אַלס מיטגליד פון דער בעריהמטער קאַרנעדזשי קאָמיסיע אויף דער באַלקאַן-מלחמה, כדי אויסצופאָרשען די געגענזייטיגע מעשים תעתועים פון די פיינדליכע צדדים — (סערבען, בולגאַרען, טערקען) און אָפּהיטען זיי, אַז זיי זאָלען נישט עובר זיין אויף די תקנות פון די אינטערנאַציאָנאַלע אָפּמאַכען. ער געדענקט, אַז די קאָמיסיע האָט זיך דענסטמאָל פערנומען מיט דיקדוקי עניות, האָט אַ סאָלדאַט, וואָס האָט גע'גנב'עט אַ הון, פערעכענט צווישען די בעלי-עבירה, אויסגעפינענדיג פאַר זיין חטא אַ פּאַראַגראַף אין די האַגער און גענפער טראַקטאַטען. אַז מען פלעגט די פּאָליטישע פיהרער אויסריידען די חטאים פון זייערע סאָלדאַטען, פלעגען זיי זיך שעמען און פרובען געפינען תירוצים. אָט אַזוי אומשולדיג נאַאיוו איז מען נאָך געווען פאַר דער וועלט-מלחמה.

ווער וועט אָבער איצט נאָך אונזערע ביטערע נסיונות זיך דערוועגען זאָגען, אַז די מאָראַל פאַר זיך אַליין קאָן אונז אָפּהיטען פון אַ נייער מלחמה?

די עיקר סיבות, וואָס רופען ביי היינטיגע צייטען אַרויס מלחמות זענען עקאָנאָמישע, ווירטשאַפטליכע. אַמאָליגע צייטען האָבען געוואוסט וועגען רעליגיעזע מלחמות. קאַטוילען פלעגען זיך שלאָגען מיט פּראָטעסטאַנטען, קריסטען האָבען געפיהרט אַ מלחמת מצוה מיט'ן איסלאַם, מיט די טערקען. איצט זענען די רעליגיעזע מאָטיווען אָפּגעפאַלען. אויך די אינטערעסען פון די קייזערליכע [און בכלל רעגירענדיגע פאַמיליעס, וואָס פלעגען אַמאָל אַרויסרופען מלחמות, שפּילען איצט נישט קיין ראָלע, נאַציאָנאַלע סיכסוכים האָבען נאָכ'ן ווערסאַלער שלום, וואָס האָט בעפרייט דעם גרעסטען טייל פון די קליינע פעלקער פון אימפּעריאַליסטישען יאָך, אָנגעוואוירען זייער בעדייט און קאָנען שוין נישט אַרויסרופען קיין נייע מלחמות.

פערבלייבען די ווירטשאַפטליכע, עקאָנאָמישע מאָטיווען. פאַר דער וועלט-מלחמה האָט דער ענגלישער דענקער און שריפטשטעלער איינזשעלס אַנגעל שרייבען אַ בוך, אונטער דעם קעפּעל „די גרויסע אילוזיע", וואָס האָט בשעתו אַרויסגערופען אַ גרויסע דיסקוסיע. אינעם בוך האָט איינזשעלס דערוויזען, אַז קיין מלחמה וועט נישט זיין צוליב דעם, וואָס זי לוינט נישט, וואָס זי מוז ברענגען אַן עקאָנאָמישען היזק סיי פאַר די בעזיגטע און סיי פאַר די זיגער. די ווירטשאַפטליכע אַרבייט איז אַזוי פונאַנדערגעטיילט, אַז דער היזק פון איין מדינה מוז פיהרען צום היזק פון דער צווייטער מדינה. ווי מיר ווייסען, איז אַ טייל פון דער נביאות מקוים געוואָרען. סיי דער זיגער, סיי די בעזיגטע קרעכצען איצט אונטער'ן יאָך פון די מלחמה-פאָלגען. אָבער די וועלט-מלחמה איז דאָך פאָרגעקומען, און אי' [illegible] האָט, ווי זי זעהט אויס, זיך גענייטיגט אין אַ פּראַקטישער לעקציע, וואָס זאָל דערווייזען די ריכטיגקייט פון ענגלישען דענקערס טעאָריעס.

פונדעסטוועגען פרובט די קריגערישע אַלטיטשקע אייראָפּאַ זיך אַראָפּנעמען אַ מוסר פון דער וועלט-מלחמה און גרייט צו אַלע מיטלען אויף צו פערהיטען זיך פון אַ נייער מלחמה.

פון ווערסאַל ביז דעם אָפּמאַך פון לאָקאַרנאָ איז אַ גרויסער מהלך. און אין דורכגיין דעם מהלך האָט די ענגלישע פּאָליטיק געשפּילט זעהר אַ גרויסע ראָלע.

ענגלאַנד, ווי בעוואוסט האָט זיך אַ טראַדיציע אין איהר אויסוועניגסטער פּאָליטיק לגבי אייראָפּאַ. זי קעמפט בסדר קעגען דער מלוכה, וואָס איז די שטאַרקסטע אין איצטיגען מאָמענט, און מאָביליזירט צוליב דעם אַלע קלענערע און שוואַכערע מלוכות. אַזוי האָט ענגלאַנד בשעתו געקעמפט קעגען שפּאַניען וואָס האָט געוואָלט ערהאַלטען די גאַנצע השפּעה אין אייראָפּאַ. דערנאָך קעגען האָלאַנד, שפּעטער קעגען פראַנקרייך און נאַפּאָלעאָן דעם ערשטען, דערנאָך קעגען רוסלאַנד און איצט אין דער וועלט מלחמה געגען דייטשלאַנד.

נאָך דעם נצחון אָבער פלעגט זיך ענגלאַנד תיכף אַ קער טאָן אויפ'ן צד פון דעם בעזיגטען, כדי איינצוצאַמען די אַפּעטיטען פון'ם זיגער.

אַזוי איז אויך איצט געווען אין ענגלאַנדס בעציאונגען צו דייטשלאַנד און פראַנקרייך. ווי לאַנג דייטשלאַנד איז געווען שטאַרק האָט ענגלאַנד געקעמפט קעגען איהר. איצט אָבער, ווען דייטשלאַנד איז בעזיגט, פרובט זי איינצאַמען די אַפּעטיטען פון פראַנקרייך און שטיצט אַזוי אַרום די שלום-שטימונג אין מערב אייראָפּאַ.

אין ווערסאַל האָט פראַנקרייך געפאָדערט, אַז דייטשלאַנד זאָל איהר אומקעהרען אַלע הוצאות פון דער מלחמה. דענסטמאָל האָבען ווילסאָן און לאָיד דזשאָרדזש אַראָפּגעקלאַפּט די פראַנצויזישע פאָדערונגען, און האָבען איינגעפונען, אַז יושר'דיג איז נאָר צו פערלאַנגען פון דייטשלאַנד, אַז זי זאָל אומקעהרען די היזקות און אויפבויען די חרובע געגענדען. אויך די דאָזיגע סומע איז געווען אין אָנהויב אַ מורא'דיגע. דייטשלאַנד וואָלט בעדאַרפט צאָהלען 200 מיליאַרד גאָלד-מאַרק. דערנאָך איז די סומע געוואָרען אַלץ קלענער און קלענער און האָט זיך אַראָפּגעלאָזט ביז 50 מיליאַרד. אַזוי אויך מיט די יאָהר-אָפּצאָלונגען.

אין דער פראַגע פון פראַנקרייכס זיכערהייט איז פאָרגעקומען דאָס איינגענע. אין אָנהויב האָט פראַנקרייך געפאָדערט, אַז אויפ'ן רייך ראַיין זאָל געגרינדעט ווערען אַן'אומאָפּהענגיגע מלוכה דערנאָך איז זי דערפון אָפּגעטראָטען און סוף כל סוף האָט זי זיך בעגנוגענט מיט'ן אָפּמאַך פון לאָקאַרנאָ, וואו דייטשלאַנד האָט פרייוויליג געגעבען איהר הסכמה צו די איצטיגע גרעניצען מיט פראַנקרייך און האָט זיך מתחייב געווען נישט צו פיהרען קיין מלחמה צוליב עלזאַס און לאָטאַרינגען.

אָט אַזוי האָט זיך ביסלעכווייז איינגעשטעלט דער שלום אין מערב-אייראָפּאַ און מיט'ן אַריינטריט פון דייטשלאַנד אין פעלקער-בונד האָבען זיך פערשטאַרקט די פּערספּעקטיווען פאַר אַ פרידליכען סילוק די סיכסוכים צווישען די מלוכות פון מערב-אייראָפּאַ.

אין מזרח-אייראָפּע, ספּעציעל אויפ'ן גרעניץ מיט סאָוויעט-רוסלאַנד, דאַרף מען נישט מורא האָבען פאַר אַ מלחמה פשוט צוליב דעם, ווייל רוסלאַנד איז איצט נישט בכוח צו פיהרען מלחמות און זי וועט בכלל מורא האָבען, אַז אַ מפּלה אויפ'ן שלאַכט-פעלד זאָל נישט פיהרען צו אַן איבערבייט פון סאָוויעטען-רעזשים.

אין דרום-אייראָפּע איז נאָר צו מערקען שוואַרצע וואָלקענס. מוסאָליני פיהרט אַן אַקטיווע אימפּעריאַליסטישע פּאָליטיק, וואָס איז טייל אַרויסגעשפּרונגען פון דער איטאַליענישער איבער-בעפעלקערונג, די איטאַליענישע עמיגראַציע, וואָס האָט דערגרייכט ביז הונדערטער טויזענטער אַ יאָהר און פלעגט דער עיקר גיהן קיין צפון-אַמעריקע, האָט זיך צוליב די נייע איינוואַנדערונגס תקנות בעמוזט אָפּגעשטעלט. מוסאָליני זוכט דעריבער קאָלאָניעס פאַר איטאַליע און פרובט פערשטאַרקען די איטאַליענישע השפּעה אויף די אייראָפּעישע און אַפריקאַנישע ברעגעס פון מיטעלענדישען ים.

דער געדאַנק פון פּאַראייניגטע שטאַטען שוועבט אַרום און רופט אַרויס אַ טייל ערנסטע, טייל ליבהאַבערישע שטרעבונגען. פּאַן-אייראָפּע און זיינע צווילינגס ברידער פּאַן-אַמעריקע און פּאַן-אַזיע גרייטען, ווייזט אויס, צו אַזאַ מין וועלט-אָרגאַניזאַציע, וואָס בויט זיך פון אונטען אַרויף און וועט מן הסתם פיהרען צו אַ רעפאָרמירטען פעלקער-בונד, אין וועלכען אַמעריקע וועט אויך האָבען איהר חלק.

אויף דער פראַגע וועגען אַ נייער מלחמה קאָן מען דעריבער ענטפערן, אַז זי איז נישט קיין מוז און אַז מען קאָן זי ביי געוויסע אומשטענדען ענדערן!

ס'איז בלויז אַ פראַגע צי אַנדערע „געוויסע אומשטענדען" וועלען נישט פיהרען גראַד צום היפך פון וועלט-שלום.

גרויסער סקאַנדאַל צוליב זינאָוויעוו'ס רעדע

זינאָוויעוו זאָל אויסגעשלאָסען ווערען פון צענטראַל-קאָמיטעט.

מאָסקווע (י.ט.א.) וועגען דעם גרויסען סקאַנדאַל, וואָס איז אויסגעבראָכען אויף אַ מיטינג פון אונפּאַרטייאישע אַרבייטער, אויף וועלכען זינאָוויעוו איז אַרויסגעטרעטען מיט אַ רעדע אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן סאָוויעטישען פּרעסע-טאָג און דעם 15-יעהריגען יובילעי פון דער מאָסקווער „פּראַוודאַ" ווערט מיטגעטיילט פאָלגענדעס:

זינאָוויעוו האָט קריטיקירט די פּאָליטיק פון דעם צענטראַל-קאָמיטעט פון דער קאָמוניסטישער פּאַרטיי. ער האָט קריטיקירט די ליניע פון „קאָמינטערן" אין דער פראַגע פון דער כינעזישער רעוואָלוציע און געזאָגט, אַז „די לאַגע אין כינאַ איז פיל ערגסטער, ווי עס שרייבען די סאָוויעטישע צייטונגען און מען דערצעהלט נישט די אַרבייטער דעם גאַנצען אמת. ער האָט זיך אויך בעקלאָגט דערויף, וואָס איהם, וועלכער איז געווען איינער פון די גרינדער פון דער „פּראַוודאַ" גיט מען נישט קיין אָרט אויף די שפּאַלטען פון דער צייטונג א. אַז. וו.

זינאָוויעוו'ס רעדע האָט אַרויסגערופען אַ גרויסען סקאַנדאַל: די קאָמוניסטען, וועלכע האָבען זיך געפונען אויפ'ן מיטינג זענען געווען אויפגערעגט דערפון, וואָס זינאָוויעוו האַלט נישט זיין וואָרט, וואָס ער האָט געגעבען נישט צו קריטיקירען דעם צענטראַל-קאָמיטעט און דער עיקר, וואָס ער טרעט אַרויס מיט אַזעלכע רעדעס אויף אַ פערזאַמלונג פון אונפּאַרטייאישע, מיט וואָס ער איז אַ צווייט מאָל עובר אויף דער פּאַרטיי-דיסציפּלין. די קאָמוניסטען האָבען אויפגעהויבען אַ גרויסען טומעל, וואַרפענדיג זינאָוויעוו'ן זידלווערטער און געפאָדערט ער זאָל אַראָפּ פון דער טריבונע. דער צווייטער טייל פון דער פערזאַמלונג ווידער, האָט איהם געמאַכט אָוואַציעס, פאָדערענדיג ער זאָל פאָרטזעצען זיין רעדע. דער טומעל און די קולות אין זאַל זענען געווען גוואַלדיג. די ראַדיאָ-סטאַנציע, וואָס האָט איבערגעגעבען זינאָוויעוו'ס רעדע האָט גלייך אויסגעשלאָסען דעם רעדנער פון דער ראַדיאָ-נעץ, מעלדענדיג די צוהערער, אַז צוליב טעכנישע סבות קאָן די רעדע ווייטער נישט איבערגעגעבען ווערען. דער רעזולטאַט פון טומעל איז געווען, אַז זינאָוויעוו האָט בעמוזט איבעררייסען זיין רעדע.

דער צ. ק. פון דער קאָמוניסטישער פּאַרטיי בעטראַכט זינאָוויעוו'ס אַרויסטריט אַלס אַן'אונערהערטע שטערונג פון דער פּאַרטיי-דיסציפּלין און האָט אָנגענומען אַ בעשלוס איבערצוגעבען דעם ענין דער צענטראַלער קאָנטראָל-קאָמיסיע.

דער מאָסקווער קאָמיטעט פון דער קאָמוניסטישער פּאַרטיי, דער לענינגראַדער קאָמיטעט, די פּאַרטיי-קאָנפערענץ פון די מיליטערישע אָרגאַניזאַציעס אין מאָסקווער גובערניע און אַ גאַנצע רייה אַנדערע פּאַרטייאישע אָרגאַניזאַציעס זענען אַרויס מיט שאַרפע פּראָטעסטען געגען זינאָוויעוו'ן, פאָדערענדיג עס זאָל בנוגע איהם אָנגענומען ווערען די סאַמע ראַדיקאַלסטע מיטלען.

די פראַגע וועט די טעג בעטראַכט ווערען אין דער צענטראַלער-קאָנטראָל-קאָמיסיע און ס'איז אַזוי גוט ווי זיכער, אַז זינאָוויעוו וועט אויסגעשלאָסען ווערען פון צענטראַל-קאָמיטעט פון דער קאָמוניסטישער פּאַרטיי, אין וועלכען ער איז אויסגעקליבען געוואָרען אויף דעם לעצטען פּאַרטיי-צוזאַמענפאָהר.

אַ פּאָליציאַנט דערשיסט אַ פּשאַדאָווניק.

דעם מערדער בעשטראָפט אויף 5 יאָהר שווערע תּפיסה.

דעם 23. דעצעמבער 1926 י. אין דערפיה האבען די פּאָליציסטען קאַשינסקי און קאָוואַלסקי אָפּגעגעבען אין קאַנצעלאַריע פון דער פּאָליציי־שול שריפטליכע ראַפּאָרטען מיט אַ ביטע וועגען אורלויב אויף חנא. די דאָזיגע ביטעס זענען איבערגעגעבען געוואָרען דעם לייטער פון דער שולע דעם עלטסטען פשאַדאָווניק יוזעף קראָוושיק, וועלכער האָט די ביטעס געהייסען איבערשיקען צום אונטער־קאָמיסאַר וואָלדיסלאָוו דזשעשוק. וועגען דעם האָט דער פשאַדאָווניק ליסי מיטגעטיילט די פּאָליציסטען.

דערוויל איז אין קאַנצעלאַריע אַריינגעקומען קראָוושיק און האָט מיטגעטיילט קאַשינסקי׳ן און קאָוואַלסקי׳ן, אַז זיי וועלען קיין אורלויב נישט בעקומען, ווייל זיי האָבען זיך פריהער געדאַרפט מיט איהם פערשטענדיגען. קאַשינסקי האָט פונדעסטוועגען שטאַרק געבעטען קראָוושיק׳ן, אַז ער זאָל איהם נישט מאַכען קיין שוועריגקייטען, ווייל ער וויל חנא־צייט חתונה האָבען. דאַן האָט קראָוושיק בעליידיגענד זיך אָפּגערופען וועגען קאַשינסקי׳ס כלה. קאַשינסקי איז אַרויס פון קאַנצעלאַריע. איינינע מינוט־אַרום איז ער ווידער געקומען און אויפמערקזאַם געמאַכט, אַז ער מוז אין פאַמיליען־אַנגעלעגענהייטען אַרויספאָהרען אין אורלויב, און אַז דאָ האַנדעלט זיך וועגען דער עהרע פון אַ פרוי.

קראָוושיק האָט איהם געהייסען פערלאָזען די קאַנצעלאַריע. קאַשינסקי איז ווידער אַרויס. נאָר באַלד צוריק אַריין אין קאַנצעלאַריע און אָנגעהויבען שיסען אין קראָוושיק׳ן. ער האָט אויסגעשאָסען 3 מאָל און נישט געטראָפען, און דאַן אויסגעשאָסען נאָך 4 מאָל. קראָוושיק איז געפאַלען און אין עטליכע מינוט אַרום געשטאָרבען.

(§) נעכטען איז דער פּראָצעס פאָרגעקומען אין היגען קרייז־געריכט. ס׳זענען אַרויסגערופען געוואָרען 12 עדות. קאַשינסקי איז פער׳משפט געוואָרען אויף 5 יאָהר שווערע תּפיסה און צו פערעכנען די צייט, וואָס ער איז געזעסען ביז׳ן פּראָצעס. ווען ק—ס פרוי האָט דערהערט דעם אורטייל איז זי געפאַלען אין חלשות.

מאוס׳ע אָפּגרעס פון אַ „שעהנעם טאַמאַש״.

בעשווינדעלט די לאָדזער פּ.כ.אָ. דורך פאַלשע טשעקען אויף צעהנדליגער טויזענד זל.

מיט אַ געוויסער צייט צוריק האָט אין די לאָדזער פינאַנסישע און ערשט־קלאַסיגע נאַכט־לאָקאַלען שטאַרק געקלונגען דער נאָמען פון „שעהנעם טאַמאַש״ — אַן עלעגאַנטער לעבע־יונג, וועלכער האָט נישט געקאַרגט קיין געלד אויף פרויען, ווייַן און קאָרטען.

געשט׳ט האָט דער דאָזיגער טאַמאַש אַלס אַ זוהן פון אַ רייכען וואַרשאַווער פאַבריקאַנט. קיין גרויסע סומען געלד האָט ער ביי זיך קיינמאָל נישט געהאַט, ער האָט אָבער אויך נישט געלאָזט פערשעהמען די געמאַכטע רעכנונגען אין די ערשטקלאַסיגע נאַכט־לאָקאַלען און געצאָהלט מיט פּ.ק.אָ.־טשעקען. די טשעקען זענען גאַנץ גערן אָנגענומען געוואָרען אין אַלע לאָדזער פּאָסט־אַבטיילונגען, אַזוי אַז אַלע האָבען פאַר דעם „שעהנעם טאַמאַש״ מיט דעם פאַמיליען־נאָמען מיכניעוויסקי בעקומען זעהר שטאַרק דורך־אויך און איהם ברייט קרעדיטירט.

האָבען אָבער די דאָזיגע טשעקלעך איבערגעוואַנדערט קיין וואַרשע אין דער פּ.ק.אָ.־צענטראַלע, און דאָרט האָט מען בעמערקט, אַז דער „שעהנער טאַמאַש״ מלאכה׳נט נאָך די פּ. ק. אָ.־טשעקען. ער האָט געמאַכט אויסגעקויפט פּ. ק. אָ.־ביכלעך אויף 1 און 2 זלאָטעס און צוגעשריבען נולען און אַזוי האָט זיך בעקומען 100־ און 200־זלאָטי טשעקן.

דער דאָזיגער מיאוסער ענין פון „שעהנעם טאַמאַש״ איז נאַטירליך באַלד אָנגעקומען אין לאָדזער אויספאָרשונגס־אַמט און מ׳האָט אָנגעהויבען אַרומזוכען דעם „סוחר״.

טאַמאַש מיכניעוויסקי, וועלכער האָט זיך גאָרנישט געריכט אויף אַ ביטערען סוף, איז זיך נעכטען געקומען אין פּאָזמאַן אויף פּיעטרקאָווער 17 אָפּנעהמען אַ פּאָר זלאָטעס, דער בעאַמטער, וועלכער האָט זיך שוין געריכט אויף דעם גאַסט, האָט גלייך אַלאַרמירט פּאָליציי און מיכניעוויסקי איז געוואָרען אָפּגעפיהרט אונטער די קראַטען.

ביי דער אויספאָרשונג האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז טאַמאַש מיכניעוויסקי הייסט גאָר אַדאָם זיעלינסקי, וואוינט אין וואַרשע און איז דאָרט בעקאַנט אַלס דעם אמת׳ן „פוינעל״, וואָס פויגט זיך צו אַלע סאָרטען קאָמבינאַציעס. דעם פאַלשען נאָמען זיינעם האָט ער גע׳ירשנ׳ט פון אַ געפונענעם מיליטעריש־ביכעל אויף דעם נאָמען. דער פערזאָן פון פערלוירענעם מיליטעריש־ביכעל האָט זיך טאַקע אויך אָנגעפונען.

איצט איז דער „שעהנער טאַמאַש״ אַרעסטירט און זיצט שוין אין טורמע.

פּ. ק. אָ. האָט געליטען אויף עטליכע צעהנדליג טויזענד זלאָטעס.

קראַנקען־קאַסע.

אינטערווענציע פון ראַטמ. האָלענדערסקי: אָבצולעגען די וואַהלען, וואָס פאַלען אויס אַ טאָג פאַר ערב סכּות.

ווי בעקאַנט, זענען די וואַהלען צו דער קראַנקען־קאַסע בעשטימט געוואָרען אויפ׳ן 9־טען אָקטאָבער, דאָס פאַלט אויס אַ טאָג פאַר ערב סכּות. צוליב דעם, וואָס דער דאָזיגער טאָג איז זעהר אומגינסטיג פאַר די יודישע אַרבייטער, האָט זיך ראַטמאַן האָלענדערסקי געווענדעט צום פאָרזיצער פון דער קראַנקען־קאַסע ה׳ קאַלוזשינסקי מיט אַ פאָרשלאָג, אַז דער דאָזיגער טאָג זאָל געענדערט ווערען.

ה׳ קאַלוזשינסקי האָט מסכּים געווען, אַז דער טאָג איז נישט קיין פּאַסיגער. ער ווייסט אָבער נישט צי ס׳וועט זיך לאָזען ענדערען, ווייל דער טערמין איז שוין בעשטעטיגט געוואָרען דורך דער פערוואַלטונג. יעדענפאַלס האָט ה׳ קאַלוזשינסקי צוגעזאָגט די פראַגע נאָך אַ מאָל צו בעריהרען אויף אַ זיצונג פון דער פערוואַלטונג.

* * *

(ס) אויף דער דינסטאָגדיגער זיצונג פון דער קראַנקען־קאַסע איז בעשלאָסען געוואָרען אָבצוקויפען ביי דער פירמע „הירשבערג און בירנבוים״ דאָס הויז אויף אַל. קאָשטשושקי 19, און דאָרט אויסצובויען אַ רענטגען־אינסטיטוט און אַן אָבטיילונג פון קוואַרץ־לאַמפּען.

יוגענד סעקציע ביי „פּועלי אמוני ישראל״

זונטאָג איז פאָרגעקומען אין לאָקאַל פון פּ״י אַן אָרגאַניזיר־פערזאַמלונג פון אַ יוגענד־סעקציע ביי פּא״י. די אויפגאַבע פון דער יוגענד־סעקציע איז צו פערשפּרייטען דעם פּא״י־געדאַנק צווישען די יוגענדליכע אָרטאָדאָקסישע אַרבייטער־קרייזען.

די פערזאַמלונג עפענט ה. מ. זילבערבערג און ערקלערט דעם ציל פון דער פערזאַמלונג. ס׳רעפערירען נאָך וועגען די אויפגאַבען די ה״ה: מ. בערש און מ. נ. צעדערבוים. ס׳ווערט אויסגעוועהלט אַן אָרגאַניזיר־קאָמיסיע.

אונטערשטיצט דעם „קרן הקימת לישראל״, וועלכער קאָלאָניזירט דעם יודישען עמיגראַנט אויף דעם יודישען באָדען אין ארץ־ישראל — קויפט דעם היינטיגען אָבצייכען! 099

שטרייק פון ווינאַניע־לוין־וועבער טיילווייז פערענדיגט.

דער שטרייק ביי די וויגאַניע־לוין־וועבער איז טיילווייז פערענדיגט.

נעכטען האָבען אַלע שטאָטישע פאַבריקאַנטען אונטערגעשריבען די פאָדערונגען און היינט טרעטען שוין די וועבער צו צו דער אַרבייט.

דאַגעגען די באַלוטער פאַבריקאַנטען האָבען זיך פער׳עקשנ׳ט און ווילען די פאָדערונג נאָך נישט נאָכגעבען, און דעריבער איז דער שטרייק ביי זיי נאָך אין פולען גאַנג.

----

1 חודש טורמע פאַר נעהמען אונגעזעצליך שטיצע.

(ס) יאַן גאַווראָנסקי (מאַטאַיקי 7) האָט גענומען אונטערשטיצונגען אַלס אַרבייטסלאָזער. שפּעטער ווען ער האָט בעקומען אַרבייט, האָט ער זיך נישט אויסגעמאָלדען און ווייטער גענומען שטיצע.

בעת דער לעצטער רעוויזיע פון אַרבייטסלאָזען־פאָנד איז דער שווינדעל ענטדעקט געוואָרען און גאַווראָנסקי איז איבערגעגעבען געוואָרען צום געריכט. נעכטען איז פאָרגעקומען זיין פּראָצעס און דאָס געריכט האָט איהם פער׳משפט אויף 1 חודש טורמע און צוריקצאָהלען די נישט־ריכטיג גענומענע 294 זל. שטיצע.

שטרייק

פון לאַסט־וועגען בעזיצער.

(ס) נעכטען איז אין לאָדז אויסגעבראָכען אַ שטרייק פון די יודישע און קריסטליכע לאַסטוועגען־בעזיצער, אַלס פּראָטעסט געגען דער טייערונג אויף פאַשע און הויכע שטייערן. דער דאָזיגער שטרייק האָט געשטערט די נאָרמאַלע טעטיגקייט פון די עקספּעדיציעס און פון די פלייש־הענדלער, וועלכע האָבען נישט געקענט בעקומען דאָס פלייש פון די שחט־הייזער.

אַ דעלעגאַציע פון די לאַסטוועגען־בעזיצער האָט זיך געווענדעט אויך צום וואָיעוואָדע און איהם פאָרגעשטעלט זייערע פאָרלאַגען. דער וואָיעוואָדע האָט צוגעזאָגט זיך צו פּראַאינטערעסירען מיט זייערע פאָדערונגען.

אין דער דעלעגאַציע האָבען זיך בעטייליגט פון די יודען די ה״ה: זשעמקאָוויטש, גראָסמאַן, דאַווידאָוויטש, יאַנקאָוויטש. פון די דייטשען: פּוזע, פּידלער און פון די פּוילישע — קאָטשעראָווסקי.

2 קוואַרץ־לאַמפּען.

(מ) די געזונדהייטס־אַבטיילונג ביים מאַגיסטראַט האָט אויף דער לעצטער זיצונג בעשלאָסען איינצוקויפען צוויי קוואַרץ־לאַמפּען פון 90 און 220 וואָלט איינע פאַר׳ן שפּיטאָל אין ראַדאָגאָשטש, פאַר דער אַבטיילונג פון ביין־שווינדזוכט און די צווייטע פאַר דער כירורגישער אַבטיילונג אין שפּיטאָל שוו. יוזעף.

רעזאָלוציעס פון יודישע קליינהענדלער וועגען דעם רואינירענדען אומזאַץ־שטייער.

אויפ׳ן מאַסען־מיטינג, וואָס איז פאָרגעקומען דעם 15. ד. ח. אין לאָקאַל פון צ. ק. פּ. זאַוואַדזקאַ 5, און אויף וועלכען די רעדנער האָבען אָנגעוויזען אויף דער טרויעריגער לאַגע פון קליינהענדלערטום צוליב דער נייער אָפּשאַצונג פון אומזאַץ־שטייער פון 1926 — זענען אָנגענומען געוואָרען פאָלגענדע רעזאָלוציעס:

1) בעקענענדיג זיך מיט די אורזאַכען, און פעסטשטעלענדיג, אַז איינע פון די אָנגעווייטאָגסטע פראַגען איז דער שווערער אומזאַץ־שטייער, פאָדערט די פערזאַמלונג אויף די צענטראַלע צו אינטערווענירען ביי דער געהעריגער מאַכט, אַז די שטייער־לאַסט זאָל איבערגעטראָגען ווערען אויף די פּראָדוצענטען;

2) פערקלענערען דעם אומזאַץ־שטייער פון די קלענערע הענדלער, ווייל ער רואינירט אינגאַנצען די קליינהענדלער;

3) אָננעמען מיטלען נישט צו דערלאָזען איבערשאַצען די קליינהענדלער;

4) צוזאַמענשטעלען אַ רשימה צו דער געהעריגער מאַכט פון די בע׳עוולהטע הענדלער, כדי זיי צו בעפרייען פון שטייער.

היינט — פּרעמיערע פון דער פּוילישער אָפּערע.

היינט איז אין סקאַלאַ־טעאַטער די פּרעמיערע פון דער פּאָמערנער אָפּערע פון פּוירען. געשפּילט ווערט די בעריהמטע אָפּערע פון האַלעווי „די יודין״ (זשידוובקאַ).

1 שעה מיט טעמידע...

(בילדער פון געריכט).

אַ פּשוט׳ער בירגער, אַ פּראָסטער בשר ודם, פיהלט זיך נאָר אַזוי לאַנג פרייַנק און פריי, ביז—ער דאַרף היינטיגע צייטען נישט אָנקומען צו פּאָליציי, געריכטען און אַנדערע אָפיציעלע אַנשטאַלטען.

וואָרום אַ מענש איז נאָר אַזוי לאַנג אין אָרדנונג ווי לאַנג ער דאַרף זיך נישט פערענטפערן, אַז מ׳דאַרף זיך נאָר שוין פערטיידיגען—איז ביטער.

ס׳איז דאָך אַ צייט ווען יעדעס „בענדעל״ איז אַ מושל; יעדע שליפּע — אַ קיסר; יעדער—„אַוושענדניק״—אַ גאַנצער „יאַ טעביע דאַם״. און „אַקעגען־רעדען״ טאָר מען נישט. ס׳איז מורד במלכות!

* * *

פרי זיך צוצוקוקען ווי אַזוי עס בעוועגט זיך די וואָגשאָל פון גערעכטיגקייט, בין איך אַריין אויף אַ שעה צייט אין „קליינעם״ געריכט אויף נאַרוטאָוויטש־גאַס 41 און אויפגעשטעלט אויגען און אויערן, געזעהן און געהערט.

לאָמיר זיך אָנשטרענגען אַ שעה און זיך צוקוקען, ווי אויפ׳ן געריכט־עקראַן געהען־פאַרביי שטיקער מיילען פון לעבען, סצענעס פון אָרימקייט, קאָנפליקטען צווישען שטאַרקע און שוואַכע...

* * *

„אינקאַסענטען״ פּראָצעסן.

אַמאַמייסטען וואַרפען זיך אין די אויגען די גרויסע צאָהל פּראָצעסן פאַר־שטערען די עפענטליכע רוהע, פאַר שטערען די גאַסען־בעוועגונג, א. ד. גל. כמעט אין אַלע די פאַלען זענען די אָנקלאָגער פּאָליציאַנטען, עדות — אויך פּאָליציאַנטען און די געליטענע־הילפלאָזע מענשען, וועלכע ווייסען נישט פון וואָס צו זאָגען.

ס׳איז צוגעגאַנגען פשוט: ראובן טרעפט אין גאַס שמעון׳ען, דערלאַנגט איהם די האַנד און זאָגט איהם: „גוט מאָרגען״. קומט אונטער אַן „אינקאַסענט״ און מאָהנט צו אַ זלאָטי פון יעדען. שרייען דאָך די בעשטראָפטע: „היתכן?״ — פיהרט מען זיי אין קאָמיסאַריאַט, מ׳שטעלט אונזיף אַ פּראָטאָקאָל און — אין 4 וואָכען אַרום איז דאָ צו בעצאָהלען 50 זלאָטעס.

טייל, מעהר מיושב׳ע, נוצען אויס זייער רעכט, אַפּעלירען אין געריכט אָבער—ווי קען העלפען, אַז באַלד זענען דאָ עטליכע עדות־פּאָליציאַנטען, וועלכע האָבען „געזעהן״, ווי דער בעשולדיגטער האָט „געקלאַפּט מיט די פויסטען אין טיש, בעדראָהט, געשריגען און בעליידיגט די מאַכט״... זעלטען־ווען די שטראָף ווערט פערקלענערט. וואָרום, ווי געזאָגט: שלעכט איז שוין, אַז מ׳דאַרף זיך פערטיידיגען...

זעהר טרעפליך האָט טאַקע דער ריכטער פון 9. קרייז געזאָגט צו אַ בעשולדיגטען:

— היינט טאָר מען נישט זיין קיין חכם; אַ חכם איז נאָר דער, וואָס האָט די מאַכט אין דער האַנד..

ווער איז די קראַנקען־קאַסע?

שטעהט אַן אינטעליגענטער יונגערמאַן פאַר׳ן געריכט. ער איז בעשולדיגט, אַז אין דער קראַנקען־קאַסע האָט ער זיך געקריגט מיט׳ן „וואָזשני״ און שפּעטער מיט׳ן „פאַן קיעראָווניק״, באשר, מ׳האָט איהם געהייסען וואַרטען אין דעם ענגען, דושנעם וואַרטע־זאַל און ער, דער בעל־דבר, האָט געוואָלט דווקא שטעהן אין קאָרידאָר. האָט מען גערופען אַ פּאָליציאַנט, צונויפגעשטעלט אַ פּראָטאָקאָל און—בעשטראָפט דעם פערזיכערטען מיט 50 זלאָטעס.

שטעהט דער בעשולדיגטער און מאַנה׳ט:

— די קראַנקען־קאַסע איז נישט קיין מלוכה־אַנשטאַלט. זי איז מיין אינסטיטוציע, איך צאָהל געלד פאַר היילען מיך און מ׳קען מיך נישט צווינגען צו זיצען אין אַ דושנעם וואַרטע־צימער, וואו ס׳זיצען 20 קראַנקע מענשען; איך צאָהל פאַר קורירען זיך און נישט פאַר אַנשטעקען זיך מיט אַ קראַנקהייט. די עדות (אויך אַ פּאָליציאַנט) האָבען געוואוסט צו דערצעהלען, ווי געוועהנליך, פון אַוואַנטורעס, סקאַנדאַלען, סקראַשונקעס, זידלערייען מצד דעם בעשולדיגטען.

דאָס געריכט האָט אַנערקענט, אַז — דאָ וואו מ׳צאָהלט געלד, מעג מען שטעהן און זיצען וואו מ׳וויל...

ווער איז בילליכער: דער קאָמאָרניק, צי די הונגעריגע קינדער?

אַן עלטערע פרוי, לאה וואַרשאַווסקאַ, איז בעשולדיגט, אַז זי האָט פערקויפט אַ שאַנק, אויף וועלכע ס׳איז דורכ׳ן קאָמאָרניק געמאַכט געוואָרען אַ „זאַיענטשע״. איהר דראָהט אַ גרויסע שטראָף.

הערט מען אָבער אויס דער פרוי׳ס טענות, ווערט אפילו ווייך אַ ריכטער־האַרץ:

— איך בין אַן אָרימע אַלמנה מיט 4 קליינע קינדער. כ׳בין שולדיג געווען אַ געוויסען מאַקסימיליאַן פראַנק 80 זלאָטעס, האָט ער מיר אויסגעקויפט אַלע שטוב־זאַכען. ס׳איז געבליבען בלויז אַן איינ־איינציגע שאַנק, אויך מיט אַ צעטעל פון קאָמאָרניק. שרייען אָבער די קינדער עסען, — טאָ האָב איך געמוזט פערקויפען די שאַנק. נו, וואָס האָב איך געזאָלט טון, אַז די קינדער שרייען עסען און — ס׳שטעהט בלויז אַ שאַנק. ווער׳זשע איז בילליכער: מיינע קינדער, צי דער קאָמאָרניק? — דאָ נעהמט די פרוי אַרויס אַן אַרבייטסלאָזען־לעגיטימאַציע, אַ צייכען פון איהר אָרימקייט.

דאָס געריכט האָט זי פער׳משפט אויף 7 טאָג אַרעסט און אָפּגעלעגט דאָס אויספיהרען דעם אורטייל אויף 2 יאָהר. אויב זי וועט זיך גוט אויפפיהרען, וועט די שטראָף בטל ווערען.

* * *

און אַזוי ווייטער געהען־פאַרביי ווי אין אַ קאַליידאָסקאָפּ בילדער פון אומרעכט, נויט, הונגער, קאָנפליקטען. און די גערעכטיגקייט זאָגט איהר וואָרט.

—בלעם.

סענסאציאנעל־ער פראצעס

פון א פראנצויזישען דאקטאר, וועלכער האט בעהאלטען אין זיין שאפע דעם טויטען קערפער פון א פאציענט.

דער פראצעס פון וועלכען איך געה דא דערצעהלען, איז איינגעוויקעלט אין דער גרעסטער געהיימניש. דער העלד איז א מאנסטער, א דאקטאר, און דער טויטליכער אינסטרומענט — גיפט.

בייטאג איז דר. בוגרא א דאקטאר, וועלכען מ׳קאן אנגעהמען פאר אנשטענ- דיג, ווען מ׳איז נישט גענוי בעקאנט מיט איהם. א מענש מיט א גרויסער פראקטיק און פראפעסיאנעלער געשיקט- קייט. אין דער צייט פון מלחמה האט ער בעוויזען העלדישקייט און מיליטע- רישע איבערגעבענקייט. זעקס מאל פערוואונדעט געווארען. דר. בוגרא איז א רוהיגער פראנצויזישער בורזשוי. וואוינט אין מארסעל, אין א שטיל גע- סעל.

דאס איז אבער אלץ בייטאג. ביי- נאכט ווערט דר. בוגרא גאר|אנ׳אנדער, ביינאכט איז דר. בוגרא בריט און ווארפעריש. בייטאג איז ער ממש דורכ- געלעכערט מיט חובות ווי א ריב-איי- זען. די האר אויפ׳ן קאפ נישט זיינע. האלט אין איין זוכען געלד. אפילו 50 פראנק איז א מציאה. געהט אריין צו איהם א פאציענט, שלעפּערט ער איהם איין. ווען דער פאציענט שטעהט-אויף איז שוין זיין האנד-בייטעל נישטא.

צווישען דעם דאקטאר׳ס קליענטען איז געווען איינער זשאק רומער, ווע- מען ס׳איז בעשערט געווען צו ווערען דער צוזאק פון פראצעס: אנ׳אומגליק- ליכער קרבן.

זשאק רומער האט געליטען פון א ספעציפישען פיבער, וועלכען סאלדא- טען האבען אלס סואווענניר מיטגעבראכט פון די שלאכטפעלדער: פלעגט ער אלע שבת קומען צו דר. בוגרא, ער זאל איהם מאכען אנ׳איינשפריץ. זשאק רו- מער איז געווען א בראווער, בעשיידע- נער אנגעשטעלטער אין א פירמע אלס קאסיר. דעם 14-טען מערץ 1925, מיט צוויי יאהר צוריק, פונקט איז דאס גע- ווען שבת, האט רומער געמאכט די איינקאסירונג פון 8,500 פראנק, וועלכע האבען געדארפט געהן אויסצוצאהלען די ארבייטער פון דער פירמע. אוועגד — און רומער איז נישטא. אויף מאר- גען — רומער איז אלץ נישטא.

ארומגעלאפען איז מאדאם רומער איבער דער גאנצער שטאט און געהאל- טען אין איין חייגען: „נישט געזעהן, געהערט וועגען מיין מאן? געוויס אנ׳- אומגליק. מיין מאן וועט נישט ענטלוי- פען מיט׳ן געלד".

דא מאכט זיך אזא געשיכטע:

דר. בוגרא, וועמעס רעפוטאציע איז קיינמאל נישט געווען קיין גלענצענדע, ווערט ארעסטירט פאר אויסשטעלען א משעק אהן געלד. די אויספארשונג מאכט א הויז זוכונג. וואס איז דאס דארט פאר א פערקלעפּט טירעל פון א וואנד-אלמער? עפּעס שלאגט פון דארט א מאדנער גערוך. געעפענט — גארנישט. צוואס ווייטער — ווידער גארנישט. דער גערוך איז אבער פארט א שארפער. פון די האנד קריכט ווייטער, טיפער און קומט צוריק מיט — א טויטען קער- פער.

דער פערשוואונדענער רומער.

איצט דערקלערען זיך א סך, א סך זאכען. פארוואס גאנצע מחנות גרויסע שווארצע פליגען האבען זיך גענומען פלאדערן אין שטוב, און פארוואס עס האט זיי גענומען ציהען דוקא אהין צום טויט-אלמער.

און די דינערשאפט, וועלכע האט ביז איצט געהאלטען די צונג צווישען די צייהן, האט זיך צורעדט.

די אויספארשונג האט פעסטגעשטעלט אז דעם אווענד, ווען ער האט אויף אזא רציחה׳שען אופן אריינגעווארפען דעם ארימען קאסיר אין זיין ארון, איז ער אין דער זעלבער נאכט אוועק אין די נאכט-קניפּעס און האט זיך דארט „צופיהרט די הענד" מיט מיידלעך.

אין דער תפיסה האט זיך דר. בוגרא אינטערעסירט צו געפינען אונטערגע- קויפטע עדות, וועלכע זאלען וועלען נעהמען אויף זיך די ראלע פערצושטע- לען רומער׳ן אין פינסטערע פארבען. צו דעם האט מען געדארפט אריינצי- העו אינ׳ם שפיל א מעטרעסע, אהן דעם הויבט זיך דאס נישט אן. וואס פאר א פנים האט א מענש אהן א שטיקעל מע- טרעסע? גאטיע דרוא איז געווען דער פערמיטלער צווישען דר. בוגרא׳ן און זיינע מיטשפּילער. א גאנצער פלאן מיט נומערן און פונקטען איז אויפגעבויט געווארען, אלץ איז ביי גאטיע דע רוא פערשריבען און פערצייכענט. אלץ שפּימט. עס זענען די בריף געצייכענט „מארי-מארי" עס זענען אלע דאקומענ- טען...

און דער דאזיגער געוועזענער ארע- סטאנט איז אזוי מעכטיג אין זיין רע- דע, אזוי איבערציינענד, אז ס׳דוכט זיך, אז ער איז גאר דער פרעזידענט פון טריבונאל, אז ער פיהרט דעם משפט אז ער ציז דער אמת׳ער פראקוראר..

און וויל מען איהם אונטעריאגען לאזט ער זיך נישט. „דאס וואס איך האב צו זאגען איז זעהר וויכטיג...

לויט איהם האט דר. בוגרא מודה געווען, אז ער איז דער מערדער פון רומער׳ן.

— מיר זענען טאקע נישט געווען רייך, אבער אזוי גליקליך!

דאס איז דער לייטמאטיוו פון דער אלמנה רומער, וואס קומט פאר׳ן גע- ריכט. א טראגישע און פאטעטישע גע- שטאלט.

אין איינפאכע ווארימע און נישט- געקינסטעלטע ווערטער לויפט - דורך דאס לעבען פון רומער׳ן פאר׳ן געריכט.

א קליין לעבען, א שטיל לעבען, א עהרליך לעבען!

אלע טאג געהט רומער צו דער אר- בייט אין מארסעל. אלע טאג טוט ער דאס זעלבע. האט ער צייט, געהט ער שפאצירען מיט זיין ווייב. גיט זיך אפ מיט טויבען, מיט קאטשקעס, און נעהמט אויך אנטייל אין דער אמאטארען-קא- פעליע פון שטעדטעל. זיינע לידענ- שאפטען, זיינע חרוגות: זונטאג כאפען א שפיל אין די האלץ קוגלען לויט׳ן מא- ניער פון לאנד) מיט א „חבר" פון 70 יאהר. א מענש א שטילער, טשעפעט נישט א פליג אויף דער וואנד...

ריהרענד און הארצפאקענד קלינגט די שטימע פון פרוי רומער, ווען זי דערצעהלט ווי אזוי בוגרא האט זי אויפגענומען אין זיין קאבינעט:

— ווער האט געקאנט וויסען, אז אינטער מיר, היינטער דער קאנאפע וואו איך בין געזעסען, איז געלעגען בע- האלטען דער טויטער קערפער פון מיין מאן... ווען איך וויים דאס...

און זיך ווענדענדיג צום דאקטאר- מערדער:

— זיין גליק וואס ער איז נישט אריינ- געפאלען צו מיר אין די הענד אריין! איך האב איין פערלאנג: זיין קאפ!

דער דאקטאר שווייגט. מאכט נישט קיין איבעריגע בעוועגונג. וואס פאר א טשיקאווער מענש איז ער פארט, דער היסענשאפטליכער מערדער?

אויב די עדות זענען אין זייער גרע- סטער צאהל זשמעטערענד פאר׳ן דאק- טאר געפינט ער אבער א גרויסע שטיצע אין די צוויי בעקאנטע פראנצויזישע פראפעסארען דיפור און באראל. פרא- פעסאר דיפור, וועלכער האט געמאכט די מעהרסטע אוטאפסיעס אין פראנק- רייך. האט דריי חדשים נאך דעם מארד געמאכט די אוטאפסיע פון רומער׳ן און האט נישט אויסגעפונען קיין שום סם אין זיין קערפער. דאקטאר באראל האלט פאר די געשוואוירענע א גאנצע און פולשטענדיגע לעקציע פון סם- וויסענשאפט — דעמאנסטרירט מיט פלע- שלעך, גאזען, כעמישע פראדוקטען. מ׳קאן האבען דעם איינדרוק, אז ער האלט דאס א קורס פאר סטודענטען אין אוניווערזיטעט. דאס וואס ער האט געפונען אין רומער׳ס קערפער איז אין אזא קליינע, אומבעדייטענדע דאזע. עס קאן קומען פון דער מעדיצינישער בעהאנדלונג, וועלכע דער קרבן האט געקראגען. ביי דאקטאר בוגרא׳ן.

ביידע זענען זיי נוטה צו גלויבען אויפ׳ן סמך פון זייער „געוויסענהאפ- טער" בעטראכטונג, אז דאקטאר בוגרא האט רומער׳ן נישט ערמארדעט דורך סם. ס׳קאן זעהר געמאלט זיין, אז ס׳איז טאקע אנ׳„ארבייטס-אומגליק".

— ווי קומט דאס — בייזערט זיך דער פרעזידענט — וואס ער האט דעם טויטען קערפער אריינגעווארפען צו זיך אין דער שאפע?

— איז עפּעס אונגעוועהנליך פאר א דאק- טאר צו זעהן ווי א מענש שטארבט, אין דארט, דער ווארט.זאל, איז פול מיט פאציענטען? ווער, אין אזא מא- מענט. קאן נישט פערלירען דעם קאפ? האט דען שוין נישט אמאל נעטראפען אזא פאל מיט א דאקטאר?

ד"ר בוגרא הערט זיך צו צום קורס פון די פראפעסארען מיט גרויס ערנסט, ווי איינער זאגט: „אט זיי ווייסען וואס זיי רעדען... די אנדערע, די מאסע, נישט מעהר ווי פלאפלעריי"..

אלע זענען שוין מיד. די נערווען אויסגעשעפּט. סענסאציעס איבער סענ- זאציעס, און דער פראצעס דויערט נאך. דער פראקוראר האלט א מורא׳- דיגען אנגריף קעגען בוגרא׳ן. גאנצע 9 שעה האט ער איהם נישט ארויסגע- לאזט פון זיינע נעגעל. מיט אנ׳איבער- מענשליכער ענערגיע האט ער 9 שעה בעהאלטען אין איין בעווייזען די שולד פונ׳ם וויסענשאפטליכען מאנסטער און פאדערן זיין קאפ. די פראפעסארען- לעקציע איז ביי איהם: „פראפעסארישע פלאפלעריי".

האבען שוין די געשוואוירענע ארויס- געגעבען זייער פסק-דין? לויפט ער שוין דורכ׳ן טעלעגראף, דורכ׳ן טעלע- פאן קיין פאריז? האבען זיי זיך גע- לאזט בעאיינפלוסען דורך די פראפעס- סארען? אזוי ווייזט דאס אויס: סוף כל סוף זענען פארט נישטא קיין ממשות׳- דיגע בעווייזען, אז בוגרא האט רומער׳ן פערגיפטעט מיט דער כונה איהם צו בע׳גנב׳ענען.

לעצטע נייעס: „בוגרא ווייגט" (ווי קומט דאס?) די געשוואוירענע אנער- קענען איהם: מילדערנדע אומשטענ- דען.

בוגרא האט געראטעוועט זיין קאפ... מסתמא איבריגע קאטארגע.

די מאסקווער ארטיסטן פון „הבימה"

האבען אויך אנערקענט, אז די שענסטע פאטאגראפיעס. פאר- טרעטען ווערען קינסטלעריש אויסגעפערטיגט נור אין דעם

— ערשטקלאסיגען פאטאגראפישען אטעליער —

„PARISIENNE"

69 ברזשעזשינער 69

צופאהר מיט׳ן טראמוואי נומער 1.

שניי און פרעסט מאכען א חורבן אויף פעלדער.

אין דער קארפאטען-געגענד זענען 50 פראצ. קארן און אלע קארטאפעל פערניכטעט.

ווי מען מעלדעט, הערשען אין דער גאנצער קארפאטען - געגענד שטארקע פרעסט, וועלכע מאכען אן א גרויסען שאדען אין די סעדער און גערטנער און האבען ביז איצט פערניכטעט 50 פראצענט פון קארן און אלע פריהלינג- קארטאפעל. ביי נאכט הערשען אין דער גאנצער געגענד גרויסע קעלטען און שניי-שטורמען. די ביימער אין די סע- דער, וועלכע האבען שוין געבליהט, זענען איצט געבליבען שטעהן גאנץ נאקעט.

פון טארנאפאל מעלדעט מען, אז שבת איז דארט געפאלען א געדיכטער שניי, אויסגעמישט מיט האגעל. וועגען א עהנליך וועטער מעלדעט מען פון גאנץ פאמאזשע.

פון גדיניא איז מען מודיע, אז אויף דעם גאנצען ברעג פון פוילישען ים הערשט זינט עטליכע טעג א שטורם. דאס וואסער ביים ברעג איז בעריי- טענד געשטיגען און דער שטורם טראגט אוועק גרויסע מאסען וואסער אויף דער יבשה. עס פאלט א געדיכטער שניי. די טעמפעראטור איז שטארק געפאלען און עס הערשען פרעסט.

פון אונגארן קומען אן ידיעות, אז שטארקע פרעסט האבען דארט פער- ניכטעט דעם גאנצען היי - יאהריגען שניט אין די ויין-גארטענס.

א כלבול אויף א יודיש מידעל אין ביאליסטאק.

אוים׳ן אלטען שאסיי אין ביאליסטאק איז ביי א בעל-גוף פערפאלען געווארען א הון, ער האט אנגעהויבען פארשען און איז דערגאנגען, אז א שכנ׳ישער שייגעצעל האט די הון גע׳גנב׳עט. ער האט איהם געפאקט און אנגעהויבען פארשען, וואו האט ער די הון אהינגעטאן. דער קליינער גנב׳ל האט זיך מודה געווען אין דער גנבה און אנגע- וויזען, אז די הון האט ער פערקויפט א יודישען מיידעל, דער טאכטער פון דערבייאיגען יודישען קרעמער. איז מען אוועק אין פאליציי-קאמיסאריאט.

דארט האט דאס יודישע מיידעל גע- טענה׳ט, אז זי וויים נישט פון וואס צו זאגען, דער גנב׳ל האט אבער זיך גע- האלטען ביי זיינס, אז ער האט איהר פערקויפט די הון. אין פאליציי איז מען שוין צוגעטראטען צו שרייבען א פרא- טאקאל.

דערווייל איז דארט אנגעקומען א גלח און צוהערענדיג דעם גאנצען ענין האט ער געהאט דעם איינדרוק, אז דאס יונגעל זאגט א ליגען, מחמת ס׳האט זיך איהם נישט געגלויבט, אז אזא בעל-הבתי׳שע מיידעל זאל קויפען א גנבה

איז ער צוגעשטאנען צום קליינעם גנב׳ל, ער זאל איהם זאגען דעם אמת, ווייל פאר א גלח טאר מען נישט לייקענען. און דא האט דער קליינער זיך מודה געווען, אז ער האט אויס- געטראכט א בלבול, ווייל ווען ער קומט אריין אין קראם קוקט מען איהם אויף די הענד און מ׳האלט איהם פאר א גנב.

סוג׳ם פראטאקאל איז גאר נישט גע- ווארען און דאס יודישע מיידעל האט זעהר הארציג בעדאנקט דעם גלח, וואס האט איהר בעפרייט פון אנ׳אומ- ויסטען חשר.

יורידישע עצות.

אין דער דאזיגער אפטיילונג גיט דין רעדאקציע פון „נייעם פאלקסבלאט" אנטווארטען אויף יורידישע אנפראגען, וואס ווערען צוגעשיקט נאר שריפטליך פון אונזערע לעזער.

> **קופאן.**
> יורידישע אפטיילונג
> פון „נייעם פאלקסבלאט"
>
> בעם דערלאנגען אנ׳אנפראגע אויף א יורידישע עצה דארף צוגעלעגט ווערען דער קופאן פון דער לעצטער פון טאג, ווען די אנפראגע ווערט אריינגע- געבען. אויף אנפראגען אהן קופאן וועט מען ענטפער נישט געגעבען ווערען.
>
> גילטיג דעם 19. מאי 1927.

5431. מ. דאנציגער.

קומט אין רעדאקציע פון 3 ביז 4 און ברענגט מיט אייער קארטע פאוואלט- ניע.

5432. I. S.

אויף א ולעצבניע (אקצעפט) קאן מען איינקלאגען אין משך פון 3 יאהר זייט דער וועקסעל איז געווארען פראטעס- טירט. נאכ׳ן טערמין קאן שוין אנגע- הויבען ווערען א פרזשעדאווניעניע.

5433. בערמאן.

נישט פערהאן אזא פארשריפט, אז די מיליטער-מאכט מוז אייך צו שיקען די קארטע פאוואלאניע צו געהן אויף די איבונגען מינדעסטענס 2 וואכען פריהער.

פעדקערט דער ארט. 468 פון די אויספיהר-תקנות צום אוסטאוו וועגען אלגעמיינעם פליכט פון מיליטער-דינסט זאגט בפירוש, אז די מיליטער-מאכט קאן רופען א רעזערוויסט אויף די אי- בונגען תיכף. אפילו אין זעלבען טאג. אין אזא פאל האט ער דאס רעכט צו פערזוימען 2 שעה, בכדי צו ערלע דיגען זיינע לויפענדע ענינים און זיך אויסמעלדען פון דער געמיינדע.

5434. י. ג.

אויך נאכ׳ן אורטייל, כל-זמן ער איז נישט געווארען גערעכטקרעפטיג קאנט איהר זיך איבערבעטען. איהר דארפט נאר דערלאנגען וועגען דעם א מעלדונג אין געריכט.

5435. ירחמיאל ק.

5436. לעזער פון אלעקסאנדער גאס.

5437. א לעזער פון נאווע - זאר- זשעעסקא.

5438. א. י. הערשקאוויטש אלעק- סאנדריסקע 25.

5439. מאניע גאלדשטיין.

5440. א לעזער פון וואלבארס- קע 36.

5441. ב. כ. פון ריימאנט-פלאץ.

וועגען אייערע ענינים דארפט איהר זיך פערזענליך פערשטענדיגען מיט אונזער יוריסט אין רעדאקציע טעגליך פון 3 ביז 4 נאכמיטאג, מיטברענגענ- דיג די צייטונג.

5442. I. D.

ערשטענס ווערען צו די איבונגען גערופען נאר רעזערוויסטען און נישט די מיליטער-פליכטיגע, וואס האבען בע- קומען די קאטעגאריע C. צווייטענס ווערען די רעזערוויסטען גערופען אויף די איבונגען דורך ספעציעלע נאמענט- ליכע אויפפאדערונגען.

Dr. med. **H. LUBICZ**

צעגעלניאנא 43, טעל. 41-52.

ספעציאליסט פאר הויט, מענערישע און פרויען- שעכע קראנקהייטען. 8-9

איז צוריקגעקעהרט.

אמבולאנס מיט קווארץ-לאמפען (הער-אויספאל) נעמט אן פון 8—10 און פון 5—8 אווענד

היינט אַבצייכען-טאָג לטובת דעם קרן-הקימת.

היינט קומט פאָר איבער די גאַסען פון דער שטאָט אַ גרויסע זאַמלונג לטובת דעם „קרן הקימת לישראל“.

עס איז צו האָפען, אַז די לאָדזער יודישע בעפעלקערונג וועט מיט אַ ברייטער האַנד אונטערשטיצען די היינטיגע זאַמלונג און וועט מיטהעלפען צו פערווירקליכען די גרויסע אויפגאַבען פון יודישען נאַציאָנאַל-פאָנד. —

צו אַלע יודען!

(אויפרוף).

דער יודישער נאַציאָנאַל-פאָנד, וועמענס ציל איז אויסצולייזען דעם ארץ-ישראל'דיגען באָדען אַלס אַן אייביג איינענטום פון גאַנצען יודישען פאָלק, ווענדעט זיך היינט צו אייך — דורך דער פערמיטלונג פון דער אָפּצייכנונג, וואָס ווערט היינט פערקויפט אויף די גאַסען פון אונזער שטאָט — מיט'ן היי-סען רוף: „גאולה תתנו לארץ!“ — לייזט אויס דאָס ארץ-ישראל'דיגע לאַנד! אין צווישען די יודישע מאַסען מאָר זיך נישט געפינען קיינער — וועט זיך נישט געפינען קיינער — וואָס זאָל דעם דאָזיגען רוף נישט נאָכקומען, עס וועט זיך נישט געפינען קיינער וואָס זאָל לויט זיינע כחות נישט שטיצען די בע-ליבטסטע און נוצליכסטע פאָלקס-אינ-סטיטוציע — דעם קרן הקימת לישראל.

אַ דאַנק דעם יודישען נאַציאָנאַל-פאָנד זענען אין משך פון די 25 יאָהר זייט ער עקזיסטירט בעגרינדעט געוואָ-רען 35 לאַנדווירטשאַפטליכע ישובים מיט טויזענדער יודישע ערד-אַרבייטער. אַ דאַנק דעם קרן-הקימת זענען אויס-געטריקענט געוואָרען אַ סך זומפען, בעלעבט געוואָרען שאָסען, בעוואַסערט געוואָרען ערד-שטחים און פערפלאַנצט וועלדער.

אָבער די ביז-איצטיגע גרויסע טע-טיגקייט פון יודישען נאַציאָנאַל-פאָנד איז נאָר אַ פאָרבערייטונג צו דער דורכפיהרונג פון דער גראַנדיעזער אויפגאַבע פון אויפבויען אונזער לאַנד אויף געזונדע און שטאַרקע נאַציאָנאַלע און סאָציאַלע יסודות.

דער קרן הקימת לישראל העלפט לויט זיינע מעגליכקייטען אַלע וואָס ווילען זיך בעזעצען אויפ'ן לאַנד. ער מאַכט נישט קיין אונטערשיד צווישען יונג און אַלט, צווישען פרום און פריי-דענקענדע, צווישען צוגעהעריגע פון דער אָדער יענער פּאַרטיי. ליידער אָבער זענען זיינע מיטלען בעגרענעצט און דערפאַר איז ער נישט בכח צו דערמעגליכען די טויזענדער און צעהנ-דליגער טויזענדער, וואָס לעכצען נאָך אַ ווירדיגען שאַפענדען אַרבייטס-לעבען, דאָס בעזעצען זיך אויפ'ן לאַנד.

העלפט אַלזאָ אַלע דעם קרן הקימת לישראל צו רעאַליזירען זיינע הויכע צילען. העלפט פערשפרייטען די אידעע פון גאולת הארץ, שפענדעט אָפּפערוויליג לטובת דער פערווירקליכונג פון דער דאָזיגער אידעע. געדענקט, אַז יעדער גראָשען, וועלכען איהר גיט פאַר'ן קרן הקימת לינדערט דעם באָדען-הונגער פון אונזערע חלוצים און עולים, גיט זיי די מעגליכקייט צו עקזיסטירען, לינדערט דעם עקאָנאָמישען קריזיס אין לאַנד.

קויפט היינט אַלע דעם אָבצייכנונג פון קרן הקימת לישראל! לייזט אויס דעם ארץ-ישראל'דיגען באָדען!

פראַווינציעלע קאָמיטעט פון קרן קימת לישראל אין לאָדז.

אַלע 4 „אָזאָזעל“-פּראָגראַמען געהען צוזאַמען פון שבת אָן.

דאָס שטאַרק-אויסגעוואַקסענע, ערפאָלג-רייכע 4-טע פּראָגראַם אין „אַזאַזעל“ טרעט איצט אָפּ פלאַץ איהר יונגערער אָבער שענערער שוועסטער—דעם 5-טען פּראָגראַם.

דאָס פינפטע פּראָגראַם פון „אַזאַזעל“ וועט בלי-ספק זיין אַ סענסאַציע אין לאָדז, ווייל אַזוינס, איז נאָך נישט גע-זעהן און געהערט געוואָרען.

דערווייל ביז דער קומענדיגער וואָך, ווערט אין שבת נאָכמיטאָג בעגעבען אַ הערליכער קראַנץ פון בלימעלעך. אויס-געגומען פון אַלע ביז-איצטיגע 4 פּראָ-גראַמען. עס וועלען געגעבען ווערען לוימער שלאַגערס, פון שענסטען און פון בעסטען.

היינט און מאָרגען ווערט נישט גע-שפילט. פון שבת אָן—די פעסערלעך פון אַלע 4 פּראָגראַמען.

קאַווקאַזער ליבע אין „סקאַלאַ“-טעאַטער.

שבת קומט פאָר אין סקאַלאַ-טעאַטער די פּרעמיערע פון דער בעריהמטער אָפּערעטע „קאַווקאַזער ליבע“.

ס'איז באמת דערפרעהענד, ווי דאָס לאָדזער יודישע טעאַטער-פּובליקום איז ענג צוגעבונדען צום יודישען טעאַטער און פילט יעדען טאָג אויס איבער די ברעגען דאָס טעאַטער.

דאָס איז זיכער דער פערדינסט פון אונזערע לאָדזער ליבלינגע, די אַרטי-סטען: פּאָליאַקאָוו, ראַבינאָוויטש, באָ-ריסאָווע, אַניעלאַ, בעזומאַן און אַנדערע, וועלכע שפּילען פיין און—אַ פּאַקט—זיי נעהמען אויס מיט ערפאָלג.

די „קאַווקאַזער ליבע“ ווערט גע-שטעלט מיט'ן גאַנצען פּראַכט און רייכער אויסשטאַטונג, ווי אויף די איירא-פּעאישע ביהנעס. „קאַווקאַזער ליבע“ וועט זיכער זיין אַ שלאַגער אין יודי-שען טעאַטער.

פון די רינג-קאַמפען.

אין דער ערשטער פאָר קעמפען די צוויי ברוטאַלע קעמפער פּ-אָהאָסקא קאַנטרא דעביע.

נאָך אַ קאַמף פון 30 מינוט ווערט ביידע פון דעם אַרביטער דיסקוואַלי-פיצירט און בעשטראָפט צו בעצאַהלען צו 100 זלאָטעס יעדער.

אין דער צווייטער פאָר קעמפען דער נערוועזער נעסטרעם נעגען דעם שטאַר-קערען קאָוואַן. די איבערגעוויכט ליגט ד גאַנצע צייט אויף דער זייט פון נעסטרעמען. דער קאַמף ווערט געפיהרט אין אַ שנעלען טעמפּאָ. נעסטרעם רא-טעוועט זיך זעהר געשיקט פון זעהר געפעהרליכע פּאָזיציעס, דער קאַמף ענ-דיגט זיך רעמי.

די דריטע פאָר איז ווילדמאַן נעגען זיין שוואַכערען נעגנער שטשערבינסקי. נאָך אַ קאַמף פון 23 מינוט ליגט שטשער-בינסקי דורך אַ בריק.

איז דער לעצטער פאָר קעמפען דער רוהיגער קעמפער שטעקער נעגען טאָמ-סאָן. זיי קעמפען ביידע רוהיג, אָבער פערביסען. שטעקער ווייזט קונצען מעשה ספּאָרטסמאַן.

נאָך דער צווייטער פויזע ווערט טאָמ-סאָן ענדליך בעזיגט דורך שטעקער'ן.

דאָס פּובליקום אַפּלאָדירט שטאַרק ביידע קעמפער. שטעקער'ן ווערט דער-לאַנגט בלומען.

טעאַטער „סקאַלאַ“, ציגעל-נאַס 18.

ווייטערדיגע גאַסטראָלען פון די בער. אַרטיסטען, ליבלינגע פון לאָדזער עולם.

א. פּאָליאַקאָוו, ל. ראַבינאָוויטש, א. אַניעלאַ, ב. באַריסאָווא.

שבת, 3.30 נאָכמ. צו בילינע פּרייזען פון 80 גר. ביז 2.50 זל.

אַ נאַכט פון ליבע אין 3 אַקטען פון רייזעלמאַן

צום שלום: פּאַט און פּאַטאַשאָן ראָל „פּאַט“—פּאָליאַקאָוו; פּאַטאַשאָן- ראַבינאָוויטש

שבת, 8.45 אין אָוונט קאַווקאַזער ליבע

אין 3 אַקטען פון פּרייטמאַן, מוזיק פון פּרין פאַנדלער. הויפּט-ראָלען: לאַזאַר מאַרקאָ-וויטש—פּאָליאַקאָוו: אַניוטאַ—באַריסאָווא; איסאַק—ראַבינאָוויטש.

1. אַקט: קינאָ-בילד: דאָס אָפּפאָהרען פון איסאַק'ן פון מאָסקווע קיין קאַווקאַז;
2. אַקט: אויף די קאַווקאַזער בערג; 3. אַקט: דער יום-טוב אין קאַווקאַז.

ס'נעמען אָנטייל פּרויען: אַניעלאַ, באַריסאָווא, בעזומאַן, גאָלדשטיין, מאַלאַ-ראָוויסקא, פּאָדערמאַן. מענער: פּאָליאַקאָוו, ראַבינאָוויטש, האַמבורגער, באַלבערסקי, מאַלאַראָווסקי, אייזענבערג, פּאָלאַנסקי, אַריעל. אָדמינ.: א. בעזומאַן. אָרקעסטער אונטער לייטונג פון ל. זעלמאַן. ✓ גאַרדעראָבע פּריי בינהנע-לייטער: מאַכאַראָווסקי. בילעטען צו בעקומען אין קאַסע.

אַנאָנס! ביז שבת, דעם 28. מאַי, ווערט נישט געשפּילט.

געהיימנישפולער מאָרד אין וואַרשאַ.

דאָס געריכט האָט נישט פעסטגעשטעלט: מאָרד, אָדער זעלבסטמאָרד.

דאָס וואַרשאַווער קרייז געריכט אונ-טער'ן פאָרזיץ פון ריכטער קאָזאַקאָווסקי בעטראַכט דעם פּראָצעס פון אַ געווי-סען יוזעף רופּיעוויטש, וועלכער איז אָנגעקלאָגט געוואָרען אין ערמאָרדען זיין געליבטע מאַריאַ ניעמיראָווסקאַ.

דער פּראָצעס האָט מיט זיין געהיימ-נישפולקייט דערמאָנט דעם גרויסען קרימינעלען פּראָצעס פון נישט-לאַנג בעפרייטען קרוליקאָווסקי'ן.

אויף מלינאַרסקאַ 20 האָט געוואוינט צוזאַמען מיט זיין „סקלעפּאָווע“ מאַריאַ ניעמיראָווסקאַ, דער קצב יוזעף רו-פּיעוויטש.

ווען ניעמיראָווסקאַ האָט שוין גע-דאַרפט ווערען אַ מוטער האָט זי געפאָ-דערט פון רופּיעוויטש'ן ער זאָל מיט איהר חתונה האָבען. רופּיעוויטש האָט זיך אָבער דערפון אויסגעלאַכט, ניעמי-ראָווסקאַ האָט איהם דעריבער געוואָלט פערלאָזען, אָבער דאָס האָט רופּיעוויטש נישט געוואָלט ערלויבען.

דעם 2-טען יאַנואַר 1925 האָט מען אין הויף אויף מלינאַרסקאַ 20 דער-הערט אַ שאָס און אין אַ פּאָר מינוט שפּעטער איז רופּיעוויטש אַרויס אויפ'ן הויף מיט אַ געשריי:

— מיין „סקלעפּאָווע“ האָט זיך דער-שאָסען!

ווען די שכנים זענען אַריין צו רו-פּיעוויטש'ן אין שטוב האָבען זיי דער-זעהן די ניעמיראָווסקאַ ליגענדיג ביים בעט אַ טויטע. קיין רעוואָלווער האָט מען אָבער נעבען איהר נישט געפונען און דעריבער איז געפאַלען אַ חשד, אַז ניעמיראָווסקאַ איז דערשאָסען גע-וואָרען דורך רופּיעוויטש'ן.

די געריכטס-פערהאַנדלונג האָט אָבער קיין שום קאָנקרעטע בעווייזען נעגען רופּיעוויטש'ן נישט געגעבען.

דאַגעגען רופּיעוויטש האָט ערקלערט, אַז ניעמיראָווסקאַ האָט זיך דערשאָסען אין אַ מאָמענט, ווען ער האָט נישט געזעהן און ווען ער איז צוגעלאָפען צו דער דערשאָסענער זי ראַטעווען, האָט ער איהר אַרויסגענומען דעם רע-וואָלווער פון דער האַנד.

דאָס קרייז געריכט האָט נאָכ'ן אויס-הערען די רעדעס פון פּראָקוראָר און פון פערטיידיגער אַדוו. איגנאַצי שטיב-נער, דעם אָנגעקלאָגטען רופּיעוויטש צוליב מאַנגעל אין בעווייזען, בעפרייט.

אין פלאַמען פון ליבע און האַס

(ראָמאַן).

(17

קאַרל דרייוויץ האָט אָנגעשפּאַנט ס'געהער:

— וואָס וועט ער עס זאָגען דער דאָקטאָר? וואָס האָט ער בעמערקט?

דער דאָקטאָר האָט אָנגעהויבען פּאַמעליך צו דערקלעהרען:

— דער אַלטער איז דערמאָרדעט געוואָרען נישט אויף דעם אָרט, וואו ער ליגט, נאָר דאָרט, הינטער דער טיר — דאָרט, וואו איהר שטעהט איצט, הער דרייוויץ.

קאַרל האָט אַ ציטער געטון, און אָפּגעטראָטען אין אַ זייט.

— פּאָלגענדיג, האָט ער זיך אָנגעקלאַפּט מיט'ן קאָפּ אין דער פּאָדלאָגע — האָט דער דאָקטאָר ווייטער דערקלעהרט: — דאָרט, וואו איהר זעהט אַ פלעק פון פערטריקענט בלוט...

— הייסט עס, אַז ער איז נישט מיטאַמאָל דערמאָרדעט געוואָרען? — האָט דער אויספאָרשונגס-ריכטער אַ פרעג געטון.

דרייוויץ האָט איינגעהאַלטען דעם אָטעם, עפּיס האָט איהם געשטיקט ביים האַלז און געוואָרגען... אין קאָפּ האָט זיך איהם אָנגעהויבען צו מישען. איהם האָט זיך אויסגעוויזען, אַז צווישען דער פּראַגע און דעם ענטפער פון דעם דאָקטאָר איז אַדורך אַ צעהנדליג יאָהר.

— ניין, ער האָט נאָך געלעבט אַ גרויסע צייט!

— לאַנג? — האָט קאַרל אַרויסגעשטאַמלט.

— עטליכע מינוט... און אפשר אַ גאַנץ פערטעל שעה...

ער האָט זיך משמצות אויפגעהויבען פון אָרט און צוגעשלעפּט זיך צום קופערט, וואַהרשיינליך אודאי, זיין געהעכטער צום אוצר וואָס דער גנב האָט צוגענומען. נו, און דאָ האָט איהם געטראָפען דער טויט.

— און צו מיינט איהר, ה' דאָקטאָר, אַז אין משך פון אַזאַ קורצער צייט האָט לעווענטאַל, וויסענדיג ווער דער מערדער איז געווען, געקאָנט טראַכטען וועגען איבערלאָזען אַ סימן, אַן אָנדייטונג אויף דעם, ווער דער מערדער איז געווען, כדי צו בעשטראָפען איהם?

— איך צווייפעל... איך מיין אַפילו, אַז לעווענטאַל איז בעת די לעצטע מינוטען פון זיין לעבען נישט געווען ביים זינען.

קאַרל דרייוויץ האָט פרייער אָפּגעאָטעמט.

מיט וואָס פאַר אַ פערגעניגען וואָלט ער בעדאַנקט דעם דאָקטאָר פאַר זיין לעצטער פערזיכערונג!

אָ, ער וואָלט איהם דאָך ממש אַ קוש געטון...

דער אויספאָרשונגס-ריכטער האָט זיך אָנגעהויבען אויפ-מערקזאַם צו קוקען צו די מעבעל.

— וואָס איז עס? — האָט ער זיך אָפּגערופען — מיר גע-פינען זיך דאָ פונקט ווי אין אַ סקלאַד פון אַלט מעבעל. איינס אויפ'ן אַנדערען שטעהט דאָ אויפגעשטעלט אין אַ מאָדנער אונאָרדנונג.

זאָגענדיג עס, האָט דער אויספאָרשונגס-ריכטער יעדען בע-זונדערען פּרט פערשריבען אין אַ נאָטיץ ביכעל. זיין אויג האָט קיין שום קלייניגקייט נישט אַדורכגעלאָזט.

אין דרויסען האָט געלויכטען די זון פרעהליך און לוסטער עפליכע שטראַהלען האָבען זיך אַריינגעשקומען דורך דער טיר און זיך פערהאַלטען אויף דעם דערמאָרדעטענס געזיכט, ווי ווע-לענדיג איהם אויפוועקען צום לעבען.

דער אויספאָרשונגס-ריכטער איז צוגעגאַנגען צו דרייוויץ'ן און אָנווייזענדיג אויף דעם בעלויכטענעם פּנים פון מת, האָט ער אַ זאָג געטון:

— זעהט נאָר, ס'גרעס שפּיל פון ליכט... ס'מאַכט דעם איינ-דרוק, אַז די אויגען זיינע לעבען אָפּ, און דאָס פּנים בעקומט קאָלירען. ווען נישט דאָס בלוט, וואָלט מען געקאָנט מיינען, אַז ער לעבט נאָך... אַז ער וועט זיך באַלד אויפשטעלען און אַרויס געבען דעם סוד, וואָס מיר בעמיהען זיך אויפצוקלעהרען.

— ער וועט שוין אָבער נישט אויפשטיין... ליידער... און וועט שוין גאָרנישט זאָגען...

— אָ, ניין! די גערעכטיגקייט וועט אָבער דעם סוד ענטפלעקען.

פלוצים האָט מען דערהערט עפּיס אַ טומעל פון אונטען אין הויף.

דער המון, וואָס האָט זיך פערזאַמעלט אונטען, האָט דער-זעהן פון ווייטען לויפען לעווענטאַל'ס איינציגען זוהן, קורט'ן, וועלכער איז אָקאָרשט אָנגעקומען פון לעמבערג.

דער יונגערמאַן האָט קיינעם נישט געזעהן, זיך אויף גאָר-נישט אומגעקוקט און איז אַ פערטאַפּטער אַריינגעלאָפען אין צימער, וואו ס'איז געלעגען דער פערבלוטיגטער קערפּער פון זיין אומגליקליכען פאָטער.

קורט איז צוגעפאַלען צום מת, און זיך צוגעטוליעט צו איהם, נישט אַרויסלאָזענדיג קיין איינציגען קרעכץ אפילו.

די דאָזיגע שטומע סצענע פון אונגעהויערען צער האָט אויף אַלע געמאַכט אַ געוואַלדיגען רושם. דער שווייגענדיגער יאוש פון דעם זוהן האָט פיל מעהר גערעדט, ווי ווילדע גע-שרייען און טרעהרען.

דער אויספאָרשונגס-ריכטער מירענסקי האָט זיך צו איהם דערנעהנטערט, און זיך בעמיהט איהם צו טרייסטען.

— זייט שטאַרק, יונגערמאַן! האַלט זיך!...

קורט לעווענטאַל האָט אָבער ווי נישט געהערט, וואָס ער רעדט; ער האָט ממש נישט אָפּגעריסען זיינע אויגען פון דעם פאָטערס פּנים.

— מיר וועלען געפינען דעם שולדיגען! זייט רוהיג!

די לעצטע ווערטער האָבען קורט'ען אויפגעוועקט, ווי פון אַ היפּנאָזע.

— איהר ווייסט, ווער דער מערדער איז? — האָט ער אויסגערופען.

— ניין, דאָס ווייסען מיר נאָך נישט, אָבער מיר האָבען די האָפנונג...

בלויז קאַרל דרייוויץ'ן איז די גאַנצע זאַך ווי נישט אָנגע-גאַנגען. מיט אַן אויסטערלישער קאַלטבלוטיגקייט האָט ער זיך צוגעקוקט און צוגעהערט, וואָס ס'איז אַרום און אַרום פאָרגעקומען.

זיין בליק האָט זיך פלוצים אָפּגעשטעלט אויף דעם איבערגעקעהרטען טיש ביי דער וואַנד...

(פאָרזעצונג קומט)

אלע קאסמעטישע מיטלען איז א לעפּעל פּראשעק.

פון לאַנג האָט מען שוין געשפּרעכט צו מאַכן אַ קווינטעסענץ פון אַלע קאָסמעטישע מיטלען דורכ'ן אַרויסבּעקומען פון זיי זייערע ספּעציפישע אייגנשאַפטן.

דער גלענצענדער רעזולטאַט פון די אַלע בעמיהונגען איז

COSMOPOLIS

אַ זעלטענער מיטעל, וועלכער קאָנסערווירט פּראַקטיש דאָס פרישקייט פון פּנים, הענד און קערפּער.

קאסמאפאלים דאָס איז נישט קיין זייף.
קאסמאפאלים דאָס איז נישט קיין פּערפום.
קאסמאפאלים דאָס איז נישט קיין קרעם
קאסמאפאלים דאָס איז די קווינטעסענץ פון זייף, פּערפום און קרעם גלייכצייטיג.

פערטרעטער אויף בעזונדערע שטעט אויף אייגענער רעכנונג הערען געזוכט.

הויפּט-סקלאַד אין פּוילען: ROMAN WŁODARSKI, WARSZAWA, LUBIECKIEGO 5

צו בעקומען אין אַלע אַפּטייקן, אַפּטייק-סקלאַדען און פּאַרפומעריע-געשעפטן. פּרייז 2.50 זל. פּער שטיק. ווען מ'קריגט נישט, דאַרף מען זיך ווענדען צום הויפּט-סקלאַד פאַר פּוילען. פאַר קונים פון דער פּראָווינץ ווערט אַרויסגעשיקט נאָכ'ן בעקומען פאַראויס 2.75 אָדער 3.25 אויף אַ נאָכנאַהמע.

883 היט זיך פאַר פעלשונגען!

Dr. ADAM
GROSGLIK
Al. Kościuszki 27,
tel. 51-78
הויט און וועענערישע קראַנקה. רענטגען און ליכט-הייל אינכט. נעמט אָן פון 4—7 אין אָוונד.

Dr. med.
L. Pikielny
ספּעציאַל-אַרצט פאַר
נירען, בלאָזען און
האַרן-קראַנקהייטען
Nawrot 8,
telefon 19-90.
עמפּפאַנגט פון 4—7 אָוו. 196

Dr. med.
STUPEL
Szkolna 12
ספּעציאַליסט פאַר הויט, האַר און וועענערישע קראַנקהייטן, מענער-שוואַכע, רענטגען-שטראַהלען און קוואַרץ-ליכט, עלעקטראָ-טעראַפּיע.
נעמט אָן פון 6—9 אין אָוונד. פרויען—12 ביז 3 נאָכט. 873

נענעראַל-פערטרעטער פאַר לאָדז: 1691
S. B. Redlic, Łódź, Pomorska 19.

אין גאַנץ פּוילען און אויך שוין אין אויסלאַנד רעדט מען נאָר פון דער בעקוועמליכקייט און גוטסקייט פון די בעוואוסטע זומער-לאַטשען

LEKROCHÓD

14391 P. N.

ביטע אַכטונג צו געבען אויפ'ן פּאַטענט-שטעמפּעל. צו בעקומען אין אַלע בעסערע שיך-געשעפטן.

הויפּט-פערקויף **י. אבראמאוויטש,**
לאָדז, פּאַדרזשעטשנאַ 15.

ביליג און גוט!

ספּאָרט-וואַגען	58.— זל
קינדער-בעט מיט ניקעל און שאַטק. מאַטראַץ	65.— .
אַמעריקאַנקע	30.— .

פאַדערט איבעראַל!
פון דער פירמע **פעלד-בעטען** פון דער פירמע
„PALMA-PATENT"
לאָדז, פּוילנאַצנאַ 24, טעל. 31-85.
הורט. פאַר רעעלקייט גאַראַנטירט. דעטייל.

אַ ערשטקלאַסיגער
פריזיער-
אַרבייטער
ווערט פאַר זאָפאָרט געזוכט
פּאַמאַרסקאַ 14. 669

מיידלעך, וואָס קענען נייען אויף ניי-מאַשינען, קענען זיך מעלדען ביי פירמע, פּעטריקאָווער 38 אין הויף רעכטס, 1. שט.

Dr. med.
A. MAZUR
נאַרוטאָוויטש (דזעלנאַ) 44
טעלעפאָן 22-44.
אויערען און האַלז קראַנקהייטען שטימע און שפּראַך-פעהלערן (שטאַמלען א.ז.וו.) נעמט אָן פון 12—2 און פון 630—8 אָוו.

צאַהן-אַרצט LEKARZ-DENTYSTA
St. GELBERG
זאַכאָדניאַ 15, טעל. 31-08
הײלט גאַנץ פּערנאַכלעסיגטע ציהן און מונד-קראַנקהייטען. צאָהן-ציהונג אָהן שמערצען, היילט מיט ליכט-בעשטראַהלונג, ספּעציעלער לאַבאָראַטאָריום פון קינסטליכע ציהן. נעהמט אָן פון 9—12 נאָכמיטאָג און פון 3—7 אַ זייגער אָוונד. ביליגע פּרייזן. 1481

דאַנטיסט און צאַהנטעכניס
י. ביטענסקי
קאָנסטאַנטינער 5
נעהמט אָן אַלע טאָג פון 9 פרי ביז 8 אָוונט.

Dr. med.
H. Lajchter
קאָנסטאַנטינער 9.
רוג זאַכאָדניאַ טעל. 49-66
צאָהן-כירורג
ספּעצ. פון כירורגישע קראַנקהייטען ווי: שטשענקעס, גומען, דושאָנטעס, צאָהן-פּיסטולעס א.ז.וו. נעמט אָן פון 1½—5 און פון 8—9 אָוו. זונטאַג 11—2.

Dr. med. Ludwik
Rapeport
Pr. Narutowicza 25
(Dzielna) tel. 44-10.
ספּעציאַליסט פאַר נירען, בלאָזען און האַרן-קראַנקהייטען. נעמט אָן פון 1 ביז 2 און פון 4 ביז 7 אָוונד.

Miejski Kinematograf Cświatowy
Wodny Rynek.

היינט און פאָלגענדע טעג! פאַר דערוואַקסענע!

„דער אינדישער — פאַמיליען-קבר"
(INDYJSKI GROBOWIEC)

2-טע און לעצטע סעריע אין די הויפּטראָלען:
Mia May, Conrad Veidt, Erna Morena, Lya de Puti, Bernard Getzke.

פאַר יוגענד!
„דאָס פייערדיגע פערזעהעניש".

והיה כי ישאלך בנך מחר לאמר מה זאת?
פאַרוואָס לויפט יעדער אין ביוראָ פּעטריקאָווער 17?
ואמרת אליו, ווײַלסט... זאָגען
— אַז אין דעם ביוראָ —
17 פּעטריקאָווער 17
2-טען הויף, פּאַרטער, דורכגאַנג זאַכאָדניאַ 52, וואו מ'הערט ערלעדיגט און געשריבען אַלערליי ביטעס לויט'ן אָנזעהן, קלאַוזולעס, זאַבעזפּעטשעניעס אויף אַלע שטעדט אין פּוילען, אַפּעלאַציעס, עקספּוזיציעס, אַדוואָקאַניעס, רעקורסען, וועגען פּעסער אין קאָמיסאַריאַט-רזשאָנדו, ביטעס וועגען דירה און אַגזשאַנד ראַזשעמטשי און אין אַלע פּאָליציי-בעצירקען, שותפות-אַקטען, סטאַטוטען, אַקטען אינטערציזיעס, אַקטען דאַראַוניעס, קאַרנע ספּראַוועס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען.

רעכטס-קאָנסולענט **י. מאַנעלא**
פּעטריקאָווער 17, זאַכאָדניאַ 52
שנעל, רעעל און ביליג!

לעטשניצע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען!
בושעזשינער 11, טעל. 37-63
אָפען פון 9 פרי ביז 7 אָוונד

ד"ר וואַלינסקי	נאָז, האַלז, אויערן-קר.	3—4
ד"ר קערשנער	קינדער-קראַנקהייטען	4—5
ד"ר שיפּמאַן	אינערליכע קראַנקה.	11—1
ד"ר לובימש	הויט-און געשלעכטס קר.	12—2
ד"ר שמירגעלד	נערווען און גייסטיגע קר.	1—3
ד"ר גאָלדבלאַט	אויגען-קראַנקהייטען	12.30—3
ד"ר עליאַסבערג	כירורגישע קראַנקה.	1 —
ד"ר בערגמאַן	פרויען און געבורטס-הילף	3—4

אַנאַליזע-טער-ציע, שפּער ד-שעריונגען אין שטאַפלען א. ז. וו. פּאָקען-שטעלען, קינסטליכע בערג-זון-בעשטראַהלונג, אינגעהאַלאַציע, סאָמאָזשען, עלעקטריזאַציע, אָפּעראַציעס. אויף פעדלינג — הייזער און שטאָט. — אין לאַבאָראַטאָריע ווערען אונטערגענומען אַלע אַרט אַנאַליזען, ווי אורין, פליגמע און בלוט. 2120

אימפּונגען געגען שקאַרלאַטין.

ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען אַ דענטיסטישער קאַבינעט

עס נעהמען אָן:

ד"ר זילבערשטיין	צאָהן-אַרצט	10—2 בּ"מ
ד"ר לאַזשינסקאַ סמאַראַפּאַלסקאַ	צאָהן-אַרצט	3—7

קינסטליכע ציהן, קראָנען, פּלאָמבען א. ז. וו.
די לעטשניצע איז אויך טעטיג זונטאַג.

Dr. med.
BRAUN
פּאָלודניאָוואַ 28
טעלעפאָן 40-26
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט און וועענערישע קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע.
בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האָר-אויספאַל)
נעמט אָן פון 9—12 פריה און פון 5 — 8 אָוונד

Dr. med.
W. Eychner
פרויען-קראַנקהייטען און אַקושעריע
זגערזשער 11 טעל. 34-72
נעמט אָן אין דער לעטשניצע פּעטריקאָווער 294 פון 12—2 טעגליך און דער היים פון 6-8 אָוו.

Dr. H. WOŁKOWYSKI
זאַכאַדניאַ 57 (צעגעלנ. 19)
טעלעפאָן 19-94.
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט-און וועענערישע קראַנקהייטען, מענער-שוואַכע, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען.
פרהמט אָן פון 5—8 אָוונד, נעווען פון 4—5. ספּעציעלער וואַרטע-זאַל.
603

לעטשניצע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען
און ערצטליך-דענטיסטישער קאַבינעט
זגיערסקאַ 17, טעל. 16-33.

ד"ר ראַפּאָפּאָרט	נאָז, האַלז, אויערן קר.	10-11 2-3 6½—7½
ד"ר רושאַנסקי	הויט-און געשלעכטס-קר.	10-11 1-2
ד"ר גאָלדשטיין-פּאַראַק	אויגען-קראַנקהייטען	1-2
ד"ר יוסטמאַן	נערווען-קראַנקהייטען	12-2
ד"ר ראַזענצווייג	קינדער-קראַנקהייטען	10-12 4-5
ד"ר פּאַפּירני	פרויען-און געבורטס-הילף	11½-1 5-6
ד"ר קאַנטאָר	כירורגישע-קראַנקהייטען	4 5 און 1-2
ד"ר וויינבערג	אינערע הערץ לונגען-קר.	11-1 5½-7
ד"ר סטופּעל	רענטגען	2-12 4-6
א. גראַזשענטשיק	צאָהן-אַרצט	3—7
נ. ראַזעס	צאָהן-אַרצט	9—2

צאָהן-פּאַרהיילונג, בעלייכטונגען, קראָנען, פּלאָמבען, א. אַ. וו.

ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען

רענטגען-אינסטיטוט

הײלונג פון הויט-קראַנקהייטען פון קאָפּ (פּאַרך) מיט רענטגען-שטראַהלען; פאַר בעשטראַהלונג און דורכלייכטונגען, קוואַרץ-לאַמפּע, דיאַטערמיע, לעקטריזאַציע, אַלע מעגליכע אַנאַליזען. א קורס פאַר שוואַנגער.

אימפּונגען געגען שאַרלאַך (שקאַרלאַטין) פון 4—5 נאָכמ.

די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאַג.
חידוש אין דער שטאָט.

אַבאָנעמענטס-פּרייז:
אין לאָדז: אַ חודש — 5 זלאָטעס, — אויף דער פּראָווינץ: אַ חודש — 6 זלאָטעס, אין אויסלאַנד מיט 50 פּראָצענט טייערער. — פאַר'ן אינהאַלט פון מערקן און די אָנאָנסען איז די רעדאַקציע נישט פאַראַנטוואָרטליך. די אַדמיניסטראַציע איז אָפען בייטאָג און ביינאַכט.

אַנאָנסען - פּרייז:
פאַר 1 מילימעטער - שורה. פאָרן טעקסט 15 גראָשען, פרייטאָג 20 גראָשען, אין טעקסט 40 גר., פרייטאָג 60 גראָשען, נאָכ'ן טעקסט 10 גראָשען, פרייטאָג 15 גראָשען. — פאַר אויסלענדישע אַנאָנסען 100 פּראָצענט טייערער. אויסער דער שטאָט — 50 פּראָצענט טייערער.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat". Piotrkowska 21.